



## KİŞİLİK HAKLARININ ALKAYA-TÜRKİYE DAVASI BAĞLAMINDA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HUKUKUNA GÖRE İNCELENMESİ

*(An Analysis of Personal Rights with respect to Personal Data  
Protection Law and in the Context of Alkaya v. Turkey Case)*

**Abdullah ÖMEROĞLU<sup>1</sup>**

### ÖZ

Kişi, hem özel hem de kamu hukukunun en temel sujesi olduğundan, hukuk sistematığı ve uygulamasında hukuki kurum ve kavramlar, kişi ve kişilik hakları çerçevesinde ele alınmaktadır. Kişinin ayrılmaz ve vazgeçilmez veçheleri olan kişilik hakları ise, kişinin sadece birey olarak içinde yaşadığı toplumla etkileşimini düzenlemekle kalmaz, kişinin yine bizzat kendisi hakkındaki hak ve yükümlülüklerinin de yasal çerçevesini oluşturur. Klasik hukuk doktrininde bireylerin kişilik hakları, kişilik haklarının korunması ilkelerine göre hukuksal zeminde koruma altına alınmıştır. Bununla birlikte, bir çok ulusal ve uluslararası metinde düzenlenen ve yeni kuşak haklardan biri olarak kabul edilebilecek nitelikte olan “kişisel verilerin korunması hakkı” da kişilik haklarının korunmasına hizmet etmektedir. Yine bu tür hakların aynı zamanda birçok insan hakları metinlerinde de yer bulduğu bilinmektedir. Bu noktadan bakıldığında, hemen hemen tüm kişilik haklarının aynı zamanda “kişisel bir veri” niteliğinde olduğu açıktır. Bu itibarla, çoğu kez aynı zamanda kişisel veri niteliğinde olan bir kişilik hakkının korunması, hem kişilik haklarının korunması ve hem de kişisel verilerin korunması hukukuna göre hukuksal koruma altına alınmıştır. Bu çalışmada, AİHS'nin Alkaya-Türkiye davası ölçeğinde, kişinin özel hayatı ve konut hakkına basın yoluyla yapılan bir saldırı bağlamında kişilik hakları kişisel veri anlamında ele alınmış ve kişilik haklarının kişisel verilerin korunması hukukuna göre korunması irdelenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Kişilik Hakları, Kişilik Haklarına Basın Yoluyla Müdahale, Özel Hayata Saygı Hakkı, Konuta Saygı Hakkı, Kişilik Haklarının Kişisel Verilerin Korunması Hukukuna Göre Korunması.

### ABSTRACT

Since the individual is the most basic subject of both private and public law, legal institutions and concepts in legal systematics and practice

1 Adalet Bakanlığı, Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü Tetkik Hâkimi; Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk (Medeni Hukuk) Anabilimdalı Doktora Öğrencisi, abduallah.omeroglu@adalet.gov.tr, ORCID ID: 0000-0002-7647-0637

are handled within the framework of individual and personality rights. Personality rights, which are indispensable and indispensable aspects of a person, not only regulate the interaction of the individual with the society in which he / she lives, but also constitute the legal framework of the rights and obligations of the person. Personality rights of individuals in classical doctrine of law have been taken under protection on the legal basis according to the principles of protection of personality rights. However, the right to personal data protection, which can be assumed as one of the new generation rights regulated in many national and international texts, also serves to protect personal rights. It is also known that such rights are also found in many human rights texts. From this point of view, it is clear that almost all personal rights are also “personal data” as well. In this respect, the protection of a personal right, which is often also a personal data, is protected under both the protection of personal rights and the protection of personal data. In this analysis, using the Alkaya-Turkey case as a scale, a person’s private life and his right to housing in an attack by press is elaborated in respect to the right of personal data and the protection of personal rights is discussed in terms of data protection law.

**Keywords:** Personality Rights, Intervention to Personality Rights by Press, Right to Respect to Private Life, Right to Respect to Housing, Protection of Personality Rights in Accordance with the Law of Protection of Personal Data.

## GİRİŞ

Günümüzde internet kullanımının her alanda kullanımı ve sosyal etkileşimin sanal alemle birlikte ayrı bir boyuta evrilmesi sonucunda kişilik haklarında niteliksel anlamda daha özel bir katmanlaşma olduğu ve kişilik haklarına saldırıların da farklı bir özellik kazandığı artık kabul edilen bir olgudur.

Yeni kuşak hakların genişlemesi ve insan haklarının korunmasında bireysel başvuru gibi birçok yeni hukuksal aracın etkin kullanımı sayesinde daha etkin ulusal ve ulusüstü mekanizmaların devreye girmesi başta olmak üzere; kişisel verilerin korunması alanında kat edilen gelişmeler, kişilik haklarının korunması alanında da önemli etkiler bırakmıştır. Bu çerçevede, kişilik hakları hem içerik hem de bu haklara karşı yapılan saldırılar ve bu saldırılardan korunmaya dair yöntem ve mevzuat anlamında esaslı değişikliklere konu olmuştur.

Bu çalışmada kişilik hakları, Alkaya-Türkiye davası esas alınarak, kişilik haklarına yapılan saldırılar ile bu saldırılara karşı korunma yöntemleri, kişisel verilerin korunması hukuku bağlamında incelenmiştir. Bu açıdan

çalışmanın odak noktasını oluşturan *Alkaya-Türkiye* davası, insan hakları hukuku bakımından gerektiği kadar ve dolaylı olarak irdelenmiş, söz konusu davanın esasına dair vakıalara yapılan temel atıflar muvacehesinde konu, aynı zamanda tarafı bulunduğumuz “*Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi* (108 Sayılı Avrupa Konseyi Sözleşmesi)” ile *AİHS*’nin bahsi geçen davayla ilgili yollama yaptığı nokta olan kişisel verilerin korunması hukuku tahtında değerlendirilmiş bulunmaktadır.

### I. ALKAYA-TÜRKİYE DAVASININ GENEL ÇERÇEVESİ

Yasemin *Alkaya* (Başvuran) tarafından, 13 Ekim 2006 tarihinde *Ülkemiz* aleyhine açılan başvuru ile, *İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına* ilişkin *Sözleşme*’nin (*Sözleşme*) 34’ncü maddesi uyarınca bazı temel haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle bir başvuru (42811/06 numaralı başvuru) yapılmıştır<sup>2</sup>.

Başvuran, ayrımcılıkla nitelendirdiği, özel hayatına ve konutuna saygı hakkının (*Sözleşme*’nin 8’inci maddesi) ihlal edilmesinden yakınmıştır. *AİHM* tarafından, *Sözleşme*’nin 29’uncu maddesinin 1’inci paragrafı uyarınca, davanın hem kabul edilebilirlik hem de esas bakımından birlikte hükme bağlanacağı kararlaştırılmıştır.

Başvuran, *İstanbul*’da ikamet eden, *Türkiye*’de tanınmış bir sinema ve tiyatro oyuncusudur. Başvuran, 12 Ekim 2002 sabahı, evinde bulunduğu sırada bir hırsızlık olayına maruz kalmış, bunun üzerine polisi aramış ve şikâyetinde bulunmuştur. 15 Ekim 2002 tarihinde, ülke çapında çıkan günlük gazete *Akşam Gazetesi*’nde, başvuranın bir fotoğrafı ile birlikte, maruz kaldığı hırsızlık olayına ilişkin bir haber yayımlanmıştır. Söz konusu haberde, başvuranın kaldığı semt, sokağın adı ve daire numarası gösterilmek suretiyle, ev adresine açık bir biçimde yer verilmiştir.

Başvuran, 3 Aralık 2002 tarihinde, *Zeytinburnu Asliye Hukuk Mahkemesinde* (Asliye Hukuk Mahkemesi) söz konusu gazete, gazete müdürü ve ilgili gazeteciye karşı tazminat davası açmıştır. Başvuran, maddi tazminat hakkı saklı kalmak üzere, uyuşmazlık konusu haberin yayımlanmasından dolayı maruz kaldığı manevi zarar karşılığında on milyar Türk Lirası (TRL) tutarında manevi tazminat talep etmiştir.

2 Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olan kararın gayri resmi tercümesi için bkz.: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22:%5B%22%22CASE%20OF%20ALKAYA%20v.%20TURKEY%20%20%5BTurkish%20Translation%20by%20the%20Turkish%20Ministry%20of%20Justice%22%22%5D%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D%22%22%7D>] E.T. 26/02/2020.



Başvuran, Asliye Hukuk Mahkemesi'ne sunduğu çeşitli dilekçelerde, söz konusu haberde açık adresinin belirtilmesiyle, ününden faydalanmak isteyen bazı okuyucular için kendisinin açık bir hedef haline getirildiğini ve bunun da, kendisine göre, hem fiziksel bütünlüğünü hem de malvarlığını tehlikeye soktuğunu ileri sürmüştür. Başvuran böylelikle, konutunun özel ve güvenli bir mekan olma vasfını yitirdiğini eklemiştir. Başvuran, basın rolünün önemini vurgulamakla birlikte, aynı zamanda sorumluluklarının da bulunduğunu ve adresinin yayımlanmasının hiçbir haber değeri taşımadığını, gazetenin bilgilendirme özgürlüğünün sınırlarını aştığını ve kişilik haklarını ihlal ettiğini belirtmiştir. Başvuran, talebini desteklemek amacıyla, maruz kaldığı hırsızlık olayına ilişkin olarak diğer basın organları tarafından iletişim bilgileri belirtilmeksizin yayımlanan haberleri de örnek olarak sunmuştur.

Davalılar, 14 Mart 2003 tarihinde verdikleri savunma dilekçesinde, başvuranın birçok film ve dizide oynamış olan bir sinema ve tiyatro oyuncusu olduğunu özellikle belirtmişlerdir. Bu nedenle de başvuranın sıradan bir kişi olmadığını ve halka mal olduğunu belirtmişlerdir. Buna ek olarak, yayımlanan bilginin doğruluğuna itiraz edilmemiştir. Son olarak, haberin redaksiyon biçimi bir gazetecilik tekniği olup, ortalama ya da hedef kitle konumundaki okuyucuya cazip gelmesi için, haberin bu şekilde ilgi çekmesi amacıyla yazıldığı belirtilmiştir.

29 Mart 2005 tarihinde, Zeytinburnu Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın bir sinema ve tiyatro oyuncusu olarak ününden dolayı halka mal olmuş olduğunu ve bunun avukatı tarafından da kabul edildiğini belirterek tazminat talebini reddetmiştir. Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın adresinin yayımlanmasının kendisini bir hedef haline getirmeyeceği ya da mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 49'ncü maddesi kapsamında kişilik haklarını ihlal etmediğine hükmetmiştir.

Bunun üzerine başvuran, bu karara karşı temyiz talebinde bulunmuştur. Başvuranın avukatı temyiz dilekçesinde, söz konusu haberin yayımlanmasından itibaren, özellikle bazı kişilerin oyuncunun evinin önünde sabahtan, akşam geç saatlere kadar beklediklerini ve kendisine uygunsuz tekliflerde bulduklarını belirtmiştir. Başvuranın avukatı, bu sahneler tanık olmuş kişilerin, kendisine güzel olduğunu söyleyerek öpmek isteyen ve kendisi ile çıkmak isteyen bazı erkeklerin müvekkilinin evinin önünde bekledikleri yönündeki ifadelerine atıfta bulunmuştur. Avukat daha sonra, başvuranın korktuğunu ve bu nedenle evinde yalnız kalmasının imkânsız hale geldiğini belirtmiştir. Avukat, müvekkilinin açık adresinin yayımlanmasının bilgilendirme özgürlüğü kapsamına girmediğini ve müvekkilini bir hedef haline getirildiğini ifade

etmiştir. Avukat son olarak, müvekkilinin kişilik haklarının ihlal edilmiş olduğundan şikâyetçi olmuştur.

Bununla birlikte, 12 Haziran 2006 tarihinde Yargıtay, başvuranın temyiz talebini reddetmiş ve ilk derece mahkemesi kararını onamıştır.

## A. AİHS Tarafından Başvurunun Ele Alınması

### 1. Sözleşme'nin 8'nci Maddesinin İhlal Edildiği İddiası Hakkında

Başvuran, ünü ve tanınırlığından dolayı ayrımcılıkla nitelendirildiği, özel hayatına ve konutuna saygı hakkının ihlal edildiğinden şikâyet etmektedir. Bu kapsamda, başvuran, bir basın organı aracılığıyla adresinin yayımlanmasından ve özel hayatın gizliliğini sağlama yükümlülüğünü yerine getirmediği gerekçesiyle Devletten şikâyetçidir. Başvuran, aşağıdaki hükmü içeren Sözleşme'nin 8'nci maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir:

*«Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.»*

Hükümet, başvurunun reddini istemiş ve esasen başvuran tarafından Yargıtay kararına karşı, kendisine göre erişilebilir ve etkili bir başvuru yolu olan karar düzeltme yoluna gidilmediği için iç hukuk yollarının tükenmediğini ileri sürmüştür. Başvuran, bu sava itiraz etmiştir.

AİHM, daha önceden bu başvuru yolu hakkında birçok karar vermiş olduğunu hatırlatmıştır<sup>3</sup>. AİHM, somut dava itibarıyla, belirtilen başvurularda gösterdiği yaklaşımdan uzaklaşmasına neden olabilecek hiçbir neden görmemiştir. Yukarıda atıf yapılan içtihat ışığında, başvuranın talebi ile ilgili olarak Yargıtay tarafından Zeytinburnu Asliye Hukuk Mahkemesi'nin kararının kesin olarak onandığının tespit edilmiş olmasını AİHM yeterli bulmuştur. Buradan hareketle, AİHM, Hükümetin bu ilk itirazını reddetmiştir.

AİHM, bu başvurunun Sözleşme'nin 35'nci maddesinin 3'ncü fıkrası hükümleri bakımından açıkça temelden yoksun olmadığını tespit etmiş ve ayrıca başka herhangi bir kabul edilemezlik nedeni bulunmadığını tespit ederek, başvurunun kabul edilebilirliğine karar verilmesi gerektiğine hükmetmiştir.

3 Bu konuda bkz.: **Gök ve Diğerleri /Türkiye**, no 71867/01, 71869/01, 73319/01 ve 74858/01, 47-48. paragraflar, 27 Temmuz 2006, ve **Kemal Taşkın ve Diğerleri /Türkiye**, no 30206/04, 37038/04, 43681/04, 45376/04, 12881/05, 28697/05, 32797/05 ve 45609/05, 39-41. paragraflar, 2 Subat 2010. <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22:%5B%22CASE%20OF%20ALKAYA%20v.%20TURKEY%20%20%5D%7D%5B%22Turkish%20Translation%20by%20the%20Turkish%20Ministry%20of%20Justice%20%22%5D%7D%5B%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22%22CHAMBER%22%5D%7D%5B%22E.T.%2026/02/2020%22%5D%7D>



## 2. AİHM'nin 8'inci Madde İle İlgili Başvuru Bakımından Esas Hakkındaki Kararı

### a. Tarafların Savları

Hükümet, politikacılar, sanatçılar ve sporcular gibi kişilerin ünlerinden dolayı büyük dikkat çektiklerini ve halk tarafından haklarında sıradan kişilere göre daha çok bilgi talep edildiğini ileri sürmüştür. Hükümet ayrıca, bu gibi kişilerin özel hayatları, dışa yansımaya daha çok müsait olduğundan, kamuya mal olmuş kişilerin özel hayatlarına saygı ve özel hayatlarının korunması haklarının, toplumun diğer bireylerine göre daha sınırlı olduğunun belirtildiği Yargıtay 4'ncü Hukuk Dairesinin 28 Kasım 1974 tarihli bir kararına da atıfta bulunmuştur.

Hükümet, özel hayata saygı hakkının, herkese karşı korunması gereken vazgeçilemez ve mutlak bir kişilik hakkı olduğunu esas olarak kabul etmektedir. Diğer yandan, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası da, özel hayata saygı hakkını ve konut dokunulmazlığını teminat altına almıştır. Buna ek olarak, Medeni Kanun, münhasır bir şekilde özel hayatı koruyan bir hüküm içermemekle birlikte, 23 ve 24'ncü maddesi ile 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 49'ncü maddesinin kişilik haklarının korunmasını sağlamaya imkân tanımakta olduğu belirtilmiştir<sup>4</sup>.

Hükümet bu nedenle, kişilik haklarının sınırsız bir yasal korumadan yararlanamayacağını ve bazı durumlarda daha önemli bir hakkın korunması gerektiğinde, diğer hakların sınırlandırılması sonucunu doğurabileceğini belirtmiştir.

4 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun (TMK) 23 üncü maddesine öre: "Kimse, hak ve fiil ehliyetlerinden kısmen de olsa vazgeçemez. Kimse özgürlüklerinden vazgeçemez veya onları hukuka ya da ahlâka aykırı olarak sınırlayamaz. Yazılı rıza üzerine insan kökenli biyolojik maddelerin alınması, aşılması ve nakli mümkündür. Ancak, biyolojik Madde verme borcu altına girmiş olandan edimini yerine getirmesi istenemez; maddî ve maneî tazminat isteminde bulunulamaz". Yine TMK'nın 24 üncü maddesine göre: "Hukuka aykırı olarak kişilik hakkına saldırılan kimse, hâkimden, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyebilir. Kişilik hakkı zedelene kimsenin rızası, daha üstün nitelikte özel veya kamusal yarar ya da kanunun verdiği yetkinin kullanılmasından sebeplerinden biriyle haklı kılınmadıkça, kişilik haklarına yapılan her saldırı hukuka aykırıdır". Nihayet TMK'nın 25 inci maddesine göre: "Davacı, hâkimden saldırı tehlikesinin önlenmesini, sürmekte olan saldırıya son verilmesini, sona ermiş olsa bile etkileri devam eden saldırının hukuka aykırılığının tespiti isteyebilir. Davacı bunlarla birlikte, düzeltmenin veya kararın üçüncü kişilere bildirilmesi ya da yayımlanması isteminde de bulunabilir. Davacının, maddî ve maneî tazminat istemleri ile hukuka aykırı saldırı dolayısıyla elde edilmiş olan kazancın vekâletsiz iş görme hükümlerine göre kendisine verilmesine ilişkin istemde bulunma hakkı saklıdır. Maneî tazminat istemi, karşı tarafca kabul edilmiş olmadıkça devredilemez; mirasbırakan tarafından ileri sürülmüş olmadıkça mirasçılara geçmez. Davacı, kişilik haklarının korunması için kendi yerleşim yeri veya davalının yerleşim yeri mahkemesinde dava açabilir".

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4721.pdf>, E.T. 24/03/2020.

Buna ek olarak, Hükümete göre, özel hayata saygı hakkının söz konusu medya tarafından ihlal edilmesi durumunda, uyuşmazlığı çözmekle görevli hakimin iki yönden takdir hakkı bulunduğu, bunların; “hukuk tarafından korunmayı gerektiren yasal değer belirlenmesi” ve “hukuka aykırılık” faktörleri olduğu belirtilmiştir. Hukuka aykırılık sorununun incelenmesi sırasında, hâkim, çatışan hakları değerlendirecek, sonra da, hangi hakkın daha öncelikli olduğuna karar verecektir.

Yine Hükümete göre, kişilik haklarını etkileyen bir eleştirinin veya bilgilerin hukuka aykırılıklarının tespiti için bir kriterin bulunmaması halinde, her olayın kendi özelliklerine göre, hangi çıkar veya hakkın öncelikli olduğunun tespitinin hakim tarafından yapılacağı dile getirilmiştir. Bu kapsamda, Yargıtay’ın yerleşik içtihadına ve doktrinin yerleşik görüşlerine atıf yapan Hükümet, haberlerin Türk Medeni Kanunu’nun 24’ncü maddesinin 2’nci fıkrası hükümlerine uygun olması için şu iki kriteri karşılaması gerektiğini ileri sürmüştür: doğruluk, halkın ilgisi ve çıkarı, güncellik ve değerlendirilen konu ile konunun ifade edilişi arasında bir bağ bulunması. Hükümet bu açıklamalarını desteklemek amacıyla, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun 6 Mayıs ve 15 Temmuz 2009 tarihli iki kararına<sup>5</sup> ve ayrıca, Yargıtay 4’ncü Hukuk Dairesinin 11 Temmuz 2006 ve 29 Kasım 2007 tarihli kararlarına atıf yapmıştır<sup>6</sup>.

Somut davada iç hukuk hakimi, çatışma halindeki iki menfaatin değerlendirilmesi ile karşı karşıya kalmıştır: özel hayatın ihlal edildiği iddiası ve basın özgürlüğü. İç hukuk hâkimi, basının başvuranın özel hayatına müdahalesinin yasallığı sorununu çözüme bağlamak için yerleşik içtihat tarafından belirlenmiş kriterler doğrultusunda yaptığı inceleme sonucunda, haberin doğru olduğuna, halkın ilgisini hak ettiğine ve kamuya mal olmuş kişiler ile ilgili suç olaylarına ilişkin haberlerin bilinmesinde bir kamu yararının bulunduğu sonucuna varmıştır. Haber ayrıca, olaydan birkaç gün sonra yayımlandığı için güncel bir nitelik taşımakta ve haber konusu ile ifade ediliş şekli arasında bir bağlantı bulunmaktadır. Ayrıca, uyuşmazlık konusu haberin metninin tümüyle incelenmesinde, bu haberin ilgisiz bilgiler içermediği ve kullanılan üslubun yerinde olduğunu ortaya koymaktadır.

Hükümet son olarak, sahip oldukları takdir yetkisi uyarınca Devletlerin belli bir dava bakımından alınacak önlemleri belirleyebileceklerini ve iç hukukun belli bir ihlali önlemek veya onarmak için çeşitli dava türleri

5 Yargıtay Genel Kurulu’nun E.2009/4-100 – K. 2009/163, ve E. 2009/4-276 –K. 2009/396 Kararları.

6 Yargıtay 4’ncü Hukuk Dairesinin 2005/8200 – K.2006/8394, ve E.2006/13374 – K.2007/15131 Kararları.

öngördüğünü ileri sürmüştür. Hükümet, bu kapsamda, başvuranın davayı kazanamamasının, söz konusu başvuruyu etkisiz kılmadığını ileri sürmüştür.

Başvuran, mağduru olduğu hırsızlık olayının doğurduğu stres ve korkunun, uyuşmazlık konusu haberde adresinin belirtilmesiyle ve haberin ülke genelinde yüksek tirajlı bir gazetede yer verilmesiyle, daha da büyüdüğünü ileri sürmüştür. Başvuran, gerçekten de, tacize maruz kalmış ve konutu özel ve güvenli bir yer olmaktan çıktığını belirtmiştir. Başvuran ayrıca, mağduru olduğu hırsızlık olayına ilişkin bir haberde kişisel adresinin belirtilmesinin, söz konusu olgular göz önüne alındığında, kamuyu bilgilendirme ile hiçbir ilgisinin bulunmadığını ileri sürmüştür. Başvurucuya göre, bilgilendirmenin hırsızlık olayı ile sınırlı tutulması gerekli olup, konutunun tam adresi belirtilmeden de haber yapılması mümkündür. Buna karşılık, maruz kaldığı bu davranış, gazeteciliğin temel ilkelerine de ters düşmektedir. Başvuran, ayrıca söz konusu haberin Yargıtay 3'ncü Hukuk Dairesinin 27 Mart 1986 tarihli kararında<sup>7</sup> belirtilen ilkelere de aykırı olduğunu ileri sürmektedir. Başvuran, söz konusu karardan ilgili kısımları da alıntılararak başvurusuna eklemiştir<sup>8</sup>.

Başvuran, aynı zamanda, özel hayatının korunması için gerekli tedbirleri almak konusunda pozitif yükümlülüğü bulunan Devleti, bu yükümlülüğünü yerine getirmediği gerekçesiyle eleştirmiştir. Başvuran ayrıca, ünlü bir kişi olduğu için tazminat hakkından faydalanamayacağı yönündeki yaklaşımın, ne demokratik bir toplumun gerekleriyle, ne de hakkaniyet ilkesi ile uyduğuna ileri sürmüştür. Başvuran, resmi makamların, olguları açıklamak için kendisinin ünlü oluşuna dayanmaları suretiyle adaletsizliği ortadan kaldırma ödevlerini yerine getirmediklerini iddia etmiştir.

### **b. AİHM'nin Değerlendirmesi**

AİHM, özellikle, kişisel özerklik ve kişisel gelişimi kapsayan ve eksiksiz bir tanımlamaya konu olamayacak kadar geniş bir kavram olan “özel hayat” kavramı hakkında daha önce birçok karar verdiğini hatırlatmıştır<sup>9</sup>. Bu kavram ayrıca, kişinin fiziksel ve manevi bütünlüğünü<sup>10</sup>, her türlü ilgiden uzak bir şekilde kendi başına yaşama hakkını<sup>11</sup> da kapsamaktadır.

7 Yargıtay 3'ncü Hukuk Dairesinin 27 Mart 1986 tarihli ve E.1986/984 – K.1986/3196 Kararı.

8 “Bilgi edinme hakkı, kamu yararı ve toplumsal yarar, güncellik, işlenen konu ile ifadesi arasında fikri bir bağ şeklindeki temel ilkelerle sınırlıdır. Bir haberin bu ilkelerden biri ile ters düşmesi durumunda, hakkın kanun ile uyumlu olduğundan bahsetmek mümkün olmayacaktır.”

9 Pretty /Birleşik Krallık, no 2346/02, 61. paragraf, AİHM 2002-III.

10 X ve Y/Hollanda, 26 Mart 1985, 22 ila 27. paragraflar, seri A no 91.

11 Smirnova /Rusya, no 46133/99 ve 48183/99, 95. paragraf, AİHM 2003-IX.



Bu kavram bazen, bir bireyin fiziksel ve sosyal kimliği biçimlerine de bürünebilir<sup>12</sup>. AİHM ayrıca, Sözleşme'nin 8'nci maddesi tarafından bu kapsamda sağlanan garantinin, temel olarak diğer kişilerle olan ilişkilerinde her bir bireyin kişiliğinin dış bir müdahale olmaksızın gelişimini sağlamaya yönelik olduğunu ve kamusal alanda dahi, birey ile üçüncü kişiler arasında özel hayat olarak kabul edilebilecek bir etkileşim alanının bulunduğuna da işaret etmiştir.

AİHM diğer yandan, Sözleşme'nin 8'nci maddesinin, “*özel hayat ve aile hayatının*” geliştiği fiziksel olarak belirli bir yer olan “*bireyin konutuna saygı hakkını*” koruduğunu yinelemektedir. Bireyin, yalnızca belli fiziksel bir mekan olarak değil, ayrıca huzurlu bir şekilde yaşanan bir mekan olarak konutuna saygı hakkı vardır. Bu bağlamda, konuta saygı hakkının ihlali aynı zamanda somut ve fiziksel olmayan ihlalleri de kapsamaktadır<sup>13</sup>.

Somut davada, AİHM, başvuranın yazılı basında yapılan haberde adresinin belirtilmesinden dolayı, hem “*özel hayatına saygı hakkının*” hem de “*konutuna saygı hakkının*” ihlalinden şikayetçi olduğunu gözlemlemektedir. AİHM bu kapsamda, ikamet yeri tercihinin temel olarak özel bir karar olduğunu ve bu tercihin serbestçe yapılmasının Sözleşme'nin 8'nci maddesi tarafından korunan kişisel özerklik alanının bütüncül bir unsuru olduğunu vurgulamanın gerekli olduğunu düşünmektedir.

Bu makalenin konusu anlamında AİHS'ye göre, bir bireyin ev adresi, bu bakımdan, özel hayat kapsamına giren “*kişisel bir veri veya bilgi olup*”, bundan dolayı, kendisine tanınan korumadan yararlanır. AİHM, bu nedenlerden dolayı, özel hayatın korunmasına ilişkin gereklilikler bakımından başvurunun incelenmesi yönünde karar vermiştir.

AİHM ayrıca, tanınmamış bir bireyin özel hayatına saygı hakkının korunmasını isteyebileceği gibi, kamuya mal olmuş kişilerin de aynı talepte bulunma haklarının olduğunu hatırlatmıştır<sup>14</sup>. AİHM'ye göre, bir birey, tanınmış bir kişi olsa bile, belli durumlarda, özel hayatının korunması ve özel hayatına saygı konusunda “*meşru bir beklenti*” hakkına sahiptir<sup>15</sup>.

12 Mikulić /Hırvatistan, no 53176/99,53. paragraf, AİHM 2002-I.

13 Moreno Gómez/İspanya, no 4143/02, 53. paragraf, AİHM 2004-X.

14 Minelli /İsviçre (kabul edilebilirlik kararı), no 14991/02, 14 Haziran 2005.

15 Von Hannover /Almanya (no 2) [BD], no 40660/08 ve 60641/08, 97. Paragraph; AİHM 2012, Leempoel & S.A. ED. Ciné Revue /Belçika, no 64772/01, 78. paragraf, 9 Kasım 2006, ve Hachette Filipacchi Associés (ICIPARIS) /Fransa, no 12268/03, 53. paragraf, 23 Temmuz 2009).



AİHM, somut davada, uyumsuzluk konusu fiilin devletin bir fiili olmadığını; ancak, başvuranın yetersiz bulduğu hususun, özel hayatı konusunda iç hukuk makamlarınca sağlanan korumanın derecesi olduğunu gözlemlemektedir. Burada AİHM'ye düşen, Sözleşme'nin 8'nci maddesi kapsamında üzerine düşen pozitif ödevler bakımından devletin, başvuranın özel hayatının korunması hakkı ile karşı tarafın Sözleşme'nin 10'ncü maddesi tarafından korunan ifade özgürlüğü hakkı arasında adil bir denge kurup kurmadığının tespiti noktasına odaklanmaktadır<sup>16</sup>.

Bu kapsamda, AİHM, özel hayatın korunması hakkı ile ifade özgürlüğü hakkı arasında kurulacak adil dengenin tespitinin, yayımlanan haberin kamu yararı içeren tartışmalara bir katkısının olup olmadığına yattığını tekrar belirtir<sup>17</sup>. Ayrıca, özel hayata müdahalenin ağırlığına ve yayımın hedeflenen kişi üzerinde yaratacağı etkilere de bakılmalıdır<sup>18</sup>.

Somut olayın koşullarına bakılacak olursa, AİHM, başvuranın hiçbir şekilde, ne iç hukuk makamları önünde ne de kendisi önünde, maruz kaldığı hırsızlık ile ilgili haberin yayımlanmasına itiraz etmemiş olduğunu gözlemlemektedir. İtiraz konusu yapılan tek husus ise, kamu için bilgilendirici bakımdan hiçbir ilgisi bulunmayan ve özel hayata saygı hakkına müdahale oluşturan ev adresinin açıklanması fiili olmuştur.

Bu kapsamda, kamunun bilgilendirilmesi hakkı, demokratik bir toplumdaki temel haklardan olsa bile, AİHM, kimi özel koşullarda, tanınmışlık dereceleri ne olursa olsun, tek amacı ünlü kişilerin özel hayatı hakkında belli bir kesimin meraklarını gidermek olan kamuya mal olmuş kişilerin özel hayatı ile ilgili yayımların toplumun genel menfaati için herhangi bir tartışma sağlamayacağını hatırlatır<sup>19</sup>.

AİHM, somut davada, Hükümetin ileri sürdüğü üzere, kamuya mal olmuş kişilerin maruz kaldıkları suç gibi nitelikli fiillerin yayımlanmasının toplumun menfaati için gerekli olduğu ve suçluluk ile ilgili olarak daha büyük bir kamuoyu ilgisini üzerine çektiği bilgisine yer vermiştir. Ancak, AİHM, ne ilgili haberde, ne de Hükümetin gözlemlerinde, söz konusu gazetenin başvuranın rızası alınmaksızın, açık ev adresini belirtmesine neden olan toplumsal menfaatleri ortaya koyacak bir unsur görmüştür.

16 Bkz. Yukarıda, Von Hannover (Dipnot 13).

17 Von Hannover /Almanya, no 59320/00, 76. paragraf, AİHM 2004-VI).

18 Bkz. mutatis mutandis, Karhuvaara ve Iltalehti /Finlandiya, no 53678/00, 47. paragraf, AİHM 2004-X, ve Gourguénidzé /Gürcistan, no 71678/01, 41. paragraf, 17 Ekim 2006.

19 Bkz. Von Hannover.



Buna ek olarak, AİHM'ye göre, Hükümet, ilgili haberin iç hukuk yargı yerleri tarafından incelenmesi sonucunda mevcut çıkarların dengelendiğini ve incelemenin, Yargıtay içtihadı ile saptanmış olan konuyla ilgili ilkelerin ışığında yapıldığını ileri sürüyor olsa bile, iç hukuk yargı mercilerinin karar gerekçelerinden somut dava itibarıyla durumun gerçekten böyle olduğu çıkarılmamaktadır. Başvuranın tazminat talebini reddeden Zeytinburnu Asliye Hukuk Mahkemesinin ret kararına bakıldığında, AİHM, bu yargı merciinin, başvuranın adresinin yayımlanmasının, başvuruyu hedef yapmaya veya kişilik haklarını ihlale neden olamayacağı sonucuna varmak için ilgilinin kamuya mal olmasına dayanarak kendisini sınırlamış olduğunu gözlemlemiştir.

AİHM'ye göre, aynı şekilde, ilgili iç hukuk yargı yerleri, hırsızlık olayının gerçekleşmesinden birkaç gün sonra, ülke genelinde çıkan bir gazete tarafından başvuranın ev adresi hakkında yapılan yayımın başvuranın yaşamı üzerindeki olası etkilerini, başvuranın evinin önüne kadar gelen ve uygunsuz tekliflerde bulunan kişilerden şikayet etmesine ve bunun sonucunda ortaya çıkan güvensizlik duygusuna rağmen, dikkate almamış gözükmektedirler.

AİHM'ye göre, mevcut çıkarların değerlendirilmesindeki bu eksiklik ve yayımın başvuran üzerindeki etkileri, Sözleşmenin 8'nci maddesi uyarınca devlete düşen pozitif yükümlülüklerle uygun düşmemektedir. Yukarıda belirtilen değerlendirmeler ışığında, devletlerin bu konuda takdir yetkileri bulunmakla birlikte, AİHM, iç yargı mercilerinin AİHM tarafından oluşturulan kriterlere saygı çerçevesinde menfaatleri dengeleyemediklerini göz önüne alarak, başvuranın özel hayatı bakımından yeterli ve etkili bir koruma sağlamadıkları sonucuna varmıştır. AİHM, buradan hareketle, Sözleşme'nin 8'nci maddesinin ihlal edildiği sonucuna oy birliğiyle karar vermiştir. AİHM, başvurucuya ayrıca manevi tazminat kapsamında 7.500 Avro ödenmesi gerektiğine hükmetmiştir.

## II. DAVADA İRDELENEN KİŞİLİK HAKLARI VE BU HAKLARIN KİŞİSEL VERİLER İLE İLİŞKİSİ

### A. Kişilik Hakları

Kişilik hakkı, öğretisi ve yargı kararlarında farklı şekillerde tanımlanmıştır. Yargıtaya göre, "kişinin doğumla kazandığı, bağımsız varlığını ve bütünlüğünü oluşturan, hayat, beden ve ruh tamlığı, vicdan, din, düşünce ve çalışma özgürlüğü, onuru, ismi, resmi, sırları ile aile bütünlüğü ve duygusal değerlerinin tümü kişilik hakkını oluşturur"<sup>20</sup>.

20 Yargıtay 4. HD. 10.04.2008, 9966/5096 (YKD 2008, C. XXXIV, 1718).



Doktrinde en geniş ifadeyle, kişilik hakkı, kişinin toplum içindeki saygınlığını ve kişiliğini serbestçe geliştirmesini temin eden varlıkların tümü üzerindeki hakları olarak ifade edilmiştir<sup>21</sup>.

Kişilik hakları çok geniş sayılabilecek bir kategoriye sahip olup, bu haklar, kişinin ayrılmaz bir parçası niteliğindedir. Bu açıdan bu hakların, çoğu kez kişiye sıkı sıkıya bağlı haklar kapsamındaki mutlak haklardan oldukları ve herkese karşı ileri sürülebildikleri söylenebilir.

Çalışmamız bakımından kişisel verilerin işlenmesi ile bağlantılı kişilik değerlerine genel olarak bakıldığında; kişinin şeref ve onuru, kişinin hayat alanı, kişinin resmi ve sesi, kişiye ait hassas veri gibi başlıklar sayılabilir<sup>22</sup>.

Türk hukukunda, kişilik hakkı ve özel hayatın gizliliği ile ilgili temel düzenlemeler, Anayasamızın 20 nci maddesi ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda yer almaktadır.

Doktrinde, kişilik haklarının mevzuatta nasıl düzenleneceği hakkında iki farklı usulden söz edilmektedir. Bu yöntemler, kişilik hakkının kapsamının hangi kişisel değerleri içine aldığını teker teker tahdidi olarak sayılması ya da kişilik hakkına ilişkin genel çerçeve çizilerek, bu hakkın içeriğine dahil olan kişisel değerlerin tespitini öğreti ve uygulama yoluyla içtihatlarla bırakılmasıdır<sup>23</sup>.

Türk-İsviçre hukukunda, Alman Medeni Kanunu'ndan ayrılarak, Medeni Kanunda kişilik hakkı düzenlenirken kanun koyucu ikinci seçeneği tercih etmiş ve kişilik hakkına ilişkin genel ve çerçeve bir düzenleme yapma yoluna gitmiştir<sup>24</sup>.

Bu kanun yapma tekniğinin daha isabetli olduğu kabul edilmekte, böylece kişisel değerlerin gelişen teknoloji ve sosyal çevre karşısında yeni şekillerle karşımıza çıkması halinde, kişilik hakkı başlığı altında hukuken korunabileceği haklı olarak savunulmaktadır<sup>25</sup>.

21 DURAL Mustafa - ÖĞÜZ Tufan, **Türk Özel Hukuku**, İstanbul 2018, s. 99; VELİDEDEOĞLU, **Türk Medeni Hukuku, Şahsın Hukuku**, İstanbul, 1963, s. 107; ATAAY, **Şahsın Hukuku**, İstanbul, 1969, s. 122; ÖZSUNAY Ergun, **Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu**, İstanbul, 1979, s. 97; TEKİNAY, **Medeni Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler Hukuku**, İstanbul, 1992, s. 223; İMRE, **Medeni Hukuka Giriş**, İstanbul, 1980, s. 445.

22 ATASOY Kemal, **Kişilik Hakkı Kapsamında Sosyal Medyada Kişisel Verilerin Korunması ve Veri Sahibinin Rızası**, Prof. Dr. Cevdet YAVUZ'a Armağan, İstanbul 2016, C. 22, S. 3, s. 275. S. 269-303.

23 DURAL Mustafa - ÖĞÜZ Tufan, s. 100.

24 ÖZEL Sibel, **Uluslararası Alanda Medya ve İnternette Kişilik Haklarının Korunması**, Seçkin Yayınları, Ankara 2004, s. 28.

25 OĞUZMAN M. Kemal / SELİÇİ Özer / OKTAY-ÖZDEMİR Saibe, **Kişiler Hukuku** (Gerçek ve Tüzel Kişiler), 14. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2014, s. 158; SEROZAN Rona, **Medeni Hukuk Genel Bölüm Kişiler Hukuku**, 4. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014, s. 453; HELVACI Serap, **Gerçek Kişiler**, Legal Yayınevi, İstanbul 2013, s. 71.



## B. Genel Olarak Ülkemizin Kişisel Verilerin Korunması Mevzuatı

Kişisel verilerin korunmasıyla ilgili mevzuatımıza bakıldığında Anayasamızın 20 nci maddesi ve tarafı bulunduğumuz Avrupa Konseyi Sözleşmesi (108 Sayılı Sözleşme) ve bunun Ek Protokolü (181 Sayılı Sözleşme) ile ulusal düzenlememiz olan 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu olduğu görülmektedir.

### 1. Anayasamızın 20'nci Maddesinin Son Fıkrası

Anayasamızın 20'nci maddesinin son fıkrasına 2010 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile birlikte kişisel veri ve kişisel verilerin korunması kavramı mevzuatımıza dâhil edilmiştir. Bu kapsamda, “Özel hayatın gizliliği” başlığını taşıyan 20 nci maddeye göre;

*“Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir”.*

Burada değinilmesi gereken önemli bir konu, “kişisel veri ve kişisel verilerin korunması” haklarının Anayasamızda, “özel hayatın gizliliği” başlığı altına derc edilmiş olmasıdır. Anayasa koyucunun kişisel verilerin korunması hakkını kişilik haklarının da önemli bir parçası olan özel hayatın gizliliği altında düzenlemiş olması isabetli olmuştur. Çünkü kanımızca, bu sayede, kişisel verilerin korunması hakkının, önemli bir güvence alanına sahip olan “özel hayatın gizliliği” hakkı çerçevesinde daha güçlü bir şekilde koruma altına alınmış olacaktır.

### 2. 108 Sayılı Sözleşme

“Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi” (108 Sayılı Sözleşme) Ülkemizce 28/01/1981 tarihinde imzalanmış ve 02/05/2016 tarihinde onaylanmıştır<sup>26</sup>. Sözleşme Ülkemiz bakımından 01/09/2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir<sup>27</sup>.

### 3. 181 Sayılı Sözleşme

108 Sayılı Sözleşmenin Ek Protokolü olan “Kişisel Nitelikteki Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesine Denetleyici Otoriteler ve Sınır

26 ÖMEROĞLU, Abdullah, Kişisel Verilerin Uluslararası Adli Yardımlaşma Alanında Korunması,

Uluslararası Hukuk Bülteni, 2017, 11. Sayı, s. 30.

27 RG, 24 Mayıs 2016, Sayı 29721.



Aşan Veri Akışlarına Ek Protokolü” (181 Sayılı Sözleşme), Ülkemizce 08/11/2001 tarihinde imzalanmış ve 11/07/2016 tarihinde onaylanmıştır. Ek Protokol, Ülkemiz bakımından 01/11/2016 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır<sup>28</sup>.

#### 4. 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu

6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (6698 Sayılı Kanun) 24/3/2016 tarihinde kabul edilmiş olup, 7 Nisan 2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. 6698 Sayılı Kanun’un 1 inci maddesine göre, Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.

Bahsi geçen bu düzenlemeler incelendiğinde, bunların “kişisel verilerin korunması” ile ilgili olduğu ve münhasıran kişisel verilere yönelik hükümleri ihtiva ettikleri görülmektedir.

#### C. Kişilik Haklarının Kişisel Verilerle İlişkisi

6698 Sayılı Kanun’a göre *kişisel veri, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi*” kapsamaktadır. Bu tanım, 108 Sayılı Sözleşme’nin 2’nci maddesinde yer alan “kişisel veri” tanımıyla neredeyse aynı niteliktedir. Burada dikkat edilecek nokta, her hangi bir ayırımı gidilmeksizin “kişiye ilişkin her türlü bilginin” kişisel veri sayılmış olması ve tahdidi (numerus clausus) bir tanımlamanın yapılmamış olmasıdır. Bu geniş tanım, sürekli değişen ve gelişen çağın gerekliliklerine kanaatimizce daha uygun bir yaklaşımdır<sup>29</sup>.

6698 sayılı kanun’un bahsi geçen maddesindeki tanımdan çıkarılabilecek bir başka sonuç da sadece gerçek kişilere dair kişisel verilerin koruma alanına dâhil olmasıdır. Her ne kadar tarafı bulunduğumuz 108 sayılı Sözleşme’nin 3. maddesinin 2. fıkrasının b bendi aracılığıyla 108 sayılı Sözleşme, uygulama alanının tüzel kişilere de teşmil edilebilmesini taraf devletlerin ilan edeceği beyan yoluyla mümkün kılmış ise de<sup>30</sup>, ülkemiz bu yöndeki genişletici bir beyanda bulunmamış olduğundan, tüzel kişilere dair veriler 108 sayılı Sözleşme ve 6698 sayılı kanun kapsamına girmemektedir<sup>31</sup>. Bu hükme göre, Sözleşme’ye taraf olan devletler,

28 RG, 17 Mart 2016, Sayı 29656.

29 ÖMEROĞLU, Abdullah, Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Kurumu, **Uluslararası Hukuk Bülteni**, 2016, 8. Sayı, s. 37.

30 [https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/entions/treaty/108/declarations?p\\_auth=AwcyxWI2](https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/entions/treaty/108/declarations?p_auth=AwcyxWI2), E.T. 01.03.2020.

31 Arnavutluk, Avusturya, İtalya, Lihtenştayn, İsviçre ve Ukrayna, ilan etmiş oldukları beyanlarla, 108 sayılı Sözleşmenin kapsamını gerçek kişilerle sınırlamamış ve genişletmiş olan belli başlı ülkelerdir.

topluluklar, dernekler, vakıflar, şirketler, kurumlar ve tüzel kişiliğe sahip olsun veya olmasın, doğrudan veya dolaylı olarak gerçek kişilerin bir araya gelmesiyle oluşmuş her çeşit diğer kuruluşlar hakkında da uygulayacağını bildirebilir<sup>32</sup>. Bu noktada belirtilmesi gereken önemli bir husus da, 108 sayılı Sözleşmenin 3. maddesi hükmüne göre uygulama alanının sadece tüzel kişilere değil, gerçek kişiler dışında kalan ve tüzel kişilik kazan(a)mamış şirketler ve ortaklıklar gibi tüm oluşumlara teşmil edilebilmesidir<sup>33</sup>.

Kişisel verinin hukukî niteliği, korumaya ilişkin rejimin belirlenmesi açısından önemlidir. Bu konuda doktrinde mülkiyet hakkı, fikri hak ve kişilik hakkı şeklinde üç farklı görüş savunulmaktadır<sup>34</sup>. Ancak bu üç görüşü iki ana grupta toplamak mümkündür. Doktrinde, kişisel verileri sahibinden soyutlayarak bağımsız bir ürünmüş gibi ortaya koyan mülkiyet hakkına ve fikri hakka ilişkin görüşleri “ekonomik hak yaklaşımı”; buna karşılık kişiyle veri arasındaki bağlantıyı koparmaksızın onu şahsiyet kapsamında değerlendiren kişilik hakkı görüşünün ise “insan hakkı yaklaşımı” altında incelenmesi gerektiği yönünde görüşler bulunmaktadır<sup>35</sup>.

Yargıtay uygulamasında, kişisel veri kavramı, çok geniş tanımlanmış ve kabul edilmiştir<sup>36</sup>. İş sözleşmesinin geçersizliğinin ele alındığı bir davada da Yargıtay, benzer yönde genişletici bir yorum yapmıştır<sup>37</sup>.

- 32 <https://humanrightscntr.org.tr/media/uploads/2016/03/29/KisiselVerilerinOtomatikIslemeTabi TutulmasiKarsisindaBireylerinKorunmasiSozlesmesi.pdf>, E.T. 03.03.2020.
- 33 <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680078b37>, E.T. 01.03.2020.
- 34 TAŞTAN Furkan Güven, **Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017, s. 54.
- 35 KÜZECİ, Elif; **Kişisel Verilerin Korunması**, Ankara 2010, s. 60.
- 36 Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2012/1514 E. , 2014/312 K. Sayılı kararı.
- 37 Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 10.01.2019 tarih ve 2018/10718 Esas, 2019/559 numaralı Kararı: “Whatsapp sistemi, telefon ve internet ortamında internet vasıtası ile iletişimi gerçekleştiren bir sistemdir. Burada kişi, kişiler ile iletişime geçtiği gibi gruplar kurarak grup içerisinde iletişim gerçekleştirilmektedir. Ancak bu sistem kendi içinde korunan ve üçüncü kişilere kapalı bir konumdadır. Dolayısı ile işçilerin iş akışını bozmadığı ve çalışmaların etkilemediği sürece bir grup kurmaları ve burada iletişim içinde olmaları yasak değildir. İşçilerin bu kapsamda burada iletişimlerinin kişisel veri olarak da korunması esastır. Somut uyumsuzlukta, whatsapp konuşmaları gizlilik içeren kişisel veri niteliğinde olduğundan, salt nasıl temin edildiği anlaşılamayan bu yazışmalara dayanılarak iş akdinin feshi haksız olup, kıdem tazminatı ve ihbar tazminatı taleplerinin kabulü yerine reddi hatalıdır...” Yargıtayın konuya dair güncel olan diğer kararları için bkz: <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> E.T. 26/02/2020: 11. Hukuk Dairesinin 16/12/2019 tarihli ve 2019/1667 E., 2019/8208 K. sayılı kararı; 12. Ceza Dairesinin 04.12.2019 tarihli ve 2018/8361 E., 2019/11401 K. sayılı kararı; 12. Ceza Dairesinin 04.12.2019 tarihli ve 2019/12708 E., 2019/11398 K. sayılı kararı; 12. Ceza Dairesinin 27.11.2019 tarihli ve 2019/459 E., 2019/11109 K. sayılı kararı; 12. Ceza Dairesinin 27.11.2019 tarihli ve 2019/12443 E., 2019/11106 K. sayılı kararı; 19. Ceza Dairesinin 11.11.2019 tarihli ve 2019/31517 E., 2019/14002 K. sayılı kararı.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu da (KVKK), kişisel veri kavramını çok geniş yorumlamaktadır<sup>38</sup>. KVKK'ya göre, kişisel veri, yalnızca ad, soyad, doğum tarihi ve doğum yeri gibi kişinin kesin teşhisini sağlayan bilgiler değil, kişinin fiziki, ailevi, ekonomik, sosyal ve sair özelliklerine ilişkin bilgiler de kişisel veridir. Bir kişinin belirli veya belirlenebilir olması, mevcut verilerin herhangi bir şekilde bir gerçek kişiyle ilişkilendirilmesi suretiyle, o kişinin tanımlanabilir hale getirilmesini ifade eder. Bu durum, kişinin fiziksel, ekonomik, kültürel, sosyal veya psikolojik kimliğini ifade eden somut bir içerik taşıması veya kimlik, vergi, sigorta numarası gibi herhangi bir kayıtla ilişkilendirilmesi sonucunda kişinin belirlenmesini sağlayan tüm halleri kapsar<sup>39</sup>. Bu tanıma bakıldığında, hemen hemen tüm kişisel verilerin aynı zamanda kişilik hakkının da bir parçası olduğu sonucuna varılabilir.

6698 Sayılı Kanun'un, 6 ncı maddesinde özel nitelikli kişisel verilerin tanımı yapılmıştır. Buna göre, kişilerin ırkı, etnik kökeni, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi veya diğer inançları, kılık ve kıyafeti, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlığı, cinsel hayatı, ceza mahkûmiyeti ve güvenlik tedbirleriyle ilgili verileri ile biyometrik ve genetik verileri özel nitelikli kişisel veridir. Burada dikkat edilecek olursa, özel nitelikli kişisel verilerin, kişilik hakkının daha özel ve mahrem bir alanına mümas olduğu görülmektedir<sup>40</sup>.

38 <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4196/Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Kanunu-Hakkinda-Sikca-Sorulan-Sorular>, E.T. 01.03.2020.

Kimliği belirli ya da belirlenebilir nitelikteki gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgidir. Kişisel veriden söz edebilmek için, verinin gerçek kişiye ilişkin olması ve bu kişinin de belirli ya da belirlenebilir nitelikte olması gerekmektedir. Buna göre: a) Gerçek kişiye ilişkin olma: Kişisel veri, gerçek kişiye ilişkin olup, tüzel kişilere ilişkin veriler kişisel verinin tanımının dışındadır. Dolayısıyla, bir şirketin ticaret unvanı, adresi, vergi kimlik numarası, MERSİS numarası ve cirosu gibi tüzel kişiliğe ilişkin bilgiler (bir gerçek kişiyle ilişkilendirilebilecekleri durumlar haricinde) kişisel veri sayılmayacaktır. b) Gerçek kişiyi belirli veya belirlenebilir kılması: Kişisel veri, T.C. kimlik numarasında olduğu üzere ilgili kişinin doğrudan kimliğini gösterebileceği gibi, o kişinin kimliğini doğrudan göstermemekle birlikte araç plaka numarasında olduğu üzere herhangi bir kayıtla ilişkilendirilmesi sonucunda kişinin belirlenmesini sağlayan tüm bilgileri de kapsar. c) Her türlü bilgi: Bu ifade son derece geniş olup, bir gerçek kişinin sadece kimliğini ortaya koyan, adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bilgiler olabileceği gibi; telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, e-posta adresi, hobiler, tercihler, etkileşimde bulunulan kişiler, grup üyelikleri, aile bilgileri, sağlık bilgileri gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm veriler de kişisel veri olarak kabul edilmektedir. Kanunda hangi bilgilerin kişisel veri olarak kabul edileceğine ilişkin sınırlı sayım esas benimsenmediğinden, kişisel verilerin kapsamının genişletilmesi mümkündür. Önemli olan, verinin herhangi bir gerçek kişi ile ilişkilendirilebiliyor olması ya da o gerçek kişiyi tanımlayabilmesidir.

39 Madde ve Gerekçesi İle Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Terimler Sözlüğü, Ankara, 2019, s.9.

40 KAYA Afra Ece, Kişilik Hakkı Olarak Kişisel Veriler ve Yeni Kişisel Verilerin Korunması



Kişiyeye ilişkin bilgilerin kapsamına; numerik, grafiksel, fotografik veya işitsel her türlü biçimdeki veri girmektedir. Örneğin kapalı devre kamera sistemlerinden (CCTV), video konferans sistemlerinden veya cep telefonu kameralarından alınan her türlü fotoğraf ve video kayıtları ya da kişinin eldeki vasıtalarla çözülebilir nitelikteki şifrelenmiş özgeçmiş dosyası veya kişinin ses kaydı bu kapsamdadır<sup>41</sup>.

KVKK'nın hassas kişisel veriler ile ilgili kararında da genişletici yorumda bulunduğu açıkça görülmektedir<sup>42</sup>. KVKK, bir gazetede şikayet sahibinin oğluna yönelik yer alan köşe yazısında, babasının kanser tedavisi nedeniyle bir süre önce görevine ara verdiğine ilişkin bir habere yer verildiği dolayısı ile ilgili kişinin özel nitelikli kişisel verisi olan sağlık verilerinin rızası dışında işlendiği ve üçüncü kişilerle paylaşılması nedeniyle söz konusu Gazete hakkında 125.000 TL idari para cezasının uygulanmasına karar vermiştir<sup>43</sup>.

KVKK, bir havayolu taşımacılık şirketinin (veri sorumlusu) sunduğu sadakat programını kullanan ilgili kişinin kullanıcı adı ve parola bilgilerini değiştirme talebi karşısında ilgili kişiden arkalı önlü kimlik görüntüsü talep eden, ilgili kişinin kimlik görüntülerinin silinmesi talebine ise verilerin sistemlerinde tutulmadığı ve üçüncü kişilerle paylaşılmadığı yanıtını veren veri sorumlusu hakkında yapılan şikayet konusunda; ilgili kişinin açık rızasının alınmadığı, açık rızanın aranmadığı diğer hallerin bulunmadığı, genel ilkelere uyulmadığı ve ilgili kişinin haklarına riayet edilmediği gerekçesiyle veri işleme faaliyetinin hukuka aykırı olduğu, bu çerçevede kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorunda olan veri sorumlusunun veri güvenliğine ilişkin yükümlülüğüne aykırı davrandığı gerekçesiyle 100.000 TL idari para cezası uygulanmasına ve ilgili birimleri ile veri işleyenleri bilgilendirmesi hususunda veri sorumlusunun talimatlandırılmasına karar vermiştir<sup>44</sup>.

KVKK, öğretim görevlisi ve araştırma görevlisi kadrolarına yapılacak atamalarda uygulanacak "Öğretim Üyesi Dışındaki Öğretim Elemanı Kadrolarına Yapılacak Atamalarda Uygulanacak Merkezi Sınav ile Giriş Sınavlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" (Yönetmelik) hükümleri doğrultusunda değerlendirme puanlarının, veri

Kanunu, **Terazi Hukuk Dergisi**, Cilt: 12, Sayı: 125, Ocak 2017, Sayfa: 6.

41 TAŞTAN Furkan Güven, s. 40.

42 KVKK kararları için bakınız: <https://kvkk.gov.tr/Icerik/5406/Kurul-Karar-Ozetleri>.

43 KVKK'nın 09/12/2019 tarihli ve 2019/372 sayılı kararı için bkz: <https://kvkk.gov.tr/Icerik/6663/2019-372>, E.T. 28.02.2020.

44 01.10.2019 tarihli ve 2019/294 sayılı kararı için bkz: <https://kvkk.gov.tr/Icerik/6556/2019-294>, E.T. 28.02.2020.



sorumlusunun internet sitesi aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmasının 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na (Kanun) uygun olup olmadığı konusundaki kendisine yapılan bir görüş talebi konusunda; kişisel verinin işlenmesinde amaca uygunluk, süre ve kişisel verinin diğer üçüncü kişilerce öğrenilmesinde fayda bulunup bulunmadığı gibi kıstaslar bakımından da değerlendirmeler yapmış ve bahsi geçen konuda aşağıdaki gibi karar vermiştir:

Öncelikli olarak belirtilen ilanın, mevzuatta öngörülen süre kadar; böyle bir düzenleme yoksa veri sorumlusu tarafından işlendiği amaç için gerekli olduğu değerlendirilen süre ile sınırlı olması gerektiği, bununla birlikte söz konusu kişisel verilerin, internet ortamında ya da diğer fiziki ortamlarda ilanı halinde üçüncü kişiler tarafından tüm unsurlarıyla bilinir hale gelmesinde bir yarar bulunmadığı dikkate alındığında;

-İnternet ortamında yayımlanan kişisel verilerin tamamen kaybolmadığı göz önüne alındığında değerlendirme puanlarının, Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan genel ilkelere uyumlu şekilde, yalnızca akademik kadrolara müracaat eden ilgili kişilerce görüntülenebildiği bir yöntemle ve kimlik doğrulaması yapılmak suretiyle sorgulamasına imkân verecek şekilde ilan edilmesi gerektiğine,

-İlgili kişiler ile sınav puanları arasındaki bağlantının, maskeleyme (kişisel verilerin belli alanlarının kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek şekilde silinmesi, üstlerinin çizilmesi, boyanması ve yıldızlanması gibi işlemler) yöntemleriyle kaldırılmasının uygun olacağına, bu kapsamda adaylara ait ad- soy ad, T.C. kimlik numarası gibi verilerin, kişiyi belirli ya da belirlenebilir kılabilmek özelliğinin ortadan kaldırılabilmesi adına, anılan bilgilerin açık şekilde yazılması yerine, kişinin kendisinin anlayabileceği şekilde harflerin ya da rakamların "A\*\*\*\* B\*\*\*\* , 11\*\*\*\*\*11" şeklinde yıldızlanarak yukarıda sözü edilen yöntemlerle yayımlanabileceğine,

-Kanunun 10 uncu maddesinde hükme bağlanan aydınlatma yükümlülüğü kapsamında, üniversiteler tarafından söz konusu kişisel veri işleme faaliyetine ilişkin olarak ilgili kişilerin aydınlatılması gerektiğine karar verilmiştir<sup>45</sup>.

KVKK, Kişisel Verileri Koruma Günü (8 Nisan) kapsamında konuyla ilgili benzer bir değerlendirmede bulunmuştur<sup>46</sup>.

45 KVKK'nın 26/12/2019 tarihli ve 2019/389 sayılı kararı için bkz.: <https://kvkk.gov.tr/Icerik/6668/2019-389>, E.T. 28.02.2020.

46 "Şuna karar vermemiz gerekiyor. Biz mi kişisel verilerimizi kontrol edeceğiz yoksa kişisel verilerimiz mi bizi kontrol edecek? Tabi ki bizim kişisel verileri kontrol etmemiz gerekiyor.

Anayasa Mahkemesi'nin uygulamasında da, kişisel veriler ve bu verilerin korunması konusunda, benzer nitelikte genişletici ve koruyucu bir yorum göze çarpmaktadır. Yüksek Mahkemenin 12.11.2015 tarihli kararında kişisel verinin “adı, soyadı, doğum tarihi ve doğum yeri gibi bireyin sadece kimliğini ortaya koyan bilgiler değil; telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri, IP adresi, e-posta adresi, hobiler, tercihler, etkileşimde bulunulan kişiler, grup üyelikleri, aile bilgileri, sağlık bilgileri gibi kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm veriler”i ihtiva ettiği hüküm altına alınmıştır<sup>47</sup>.

Anayasa Mahkemesi, kişisel verileri hukuka aykırı şekilde kaydedildiğine yönelik şikâyet hakkında etkili bir ceza soruşturması yapılmaması nedeniyle kişisel verilerin korunması hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin kendisine yapılan bir bireysel başvuru incelemesi vesilesiyle, şu şekilde karar vermiştir:

“Anayasa'nın 20. maddesinin üçüncü fıkrasında, herkesin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının olduğu ifade edilmektedir. Söz konusu anayasal güvence, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 8. maddesinde koruma altına alınan özel hayata saygı hakkına karşılık gelmektedir. Kişisel verilerin korunması hakkı, kişinin insan onurunun korunmasının ve kişiliğini serbestçe geliştirebilmesi hakkının özel bir biçimi olarak, bireyin hak ve özgürlüklerini kişisel verilerin işlenmesi sırasında korumayı amaçlamaktadır<sup>48</sup>. Devletin, kişisel verilerin korunması hakkına saygı gösterme yükümlülüğü; öncelikle kamu otoritelerinin öngörülen güvencelere aykırı şekilde bu hakka müdahale etmemelerini gerektirir. Anayasa'nın 20. maddesinde düzenlenen kişisel verilerin korunması hakkı, kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda

---

Aksi takdirde hiç yapmam dediğimiz bir davranışı yapmaya, ya da internette almam dediğimiz bir ürünü almaya zorlanabiliriz. Kişisel verilerin korunmasında insan onuru ve kişilik hakkı bulunmaktadır. Bu koruma mahremiyet ve insan odaklı bir korumadır. Verilerimin geleceğini kontrol etme yetkisi kendimize aittir. İnsan değerlidir. Dolayısıyla değerli olanın verileri de değerlidir. Özellikle gençlerimizin çocuklarımızın çevrimiçi platformlarda uğrayacakları mağduriyetler konusunda onları bilinçlendirmek istiyoruz. Teknolojiyi kullanacağız ama bu kullanım bilinçli olmalı. Verilerimizi teslim ederken her zaman iki kez düşünmeliyiz”.

<https://kvkk.gov.tr/Icerik/5427/Kisisel-Verileri-Koruma-Gunu>, E.T. 28. 02.2020.

47 Anayasa Mahkemesi'nin 2015/32 E. 2015/102 K. 12.11.2015 tarihli kararı için bkz. Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası <http://www.anayasa.gov.tr/icsayfalar/kararlar/kbb.html>, E.T. 28.02.2020.

48 Anayasa Mahkemesinin 2015/18988 Başvuru Numaralı ve 9/5/2019 Tarihli Kararı için bkz: <file:///C:/Users/ab123189/Desktop/2015-18988.pdf>, E.T. 28.02.2020.

kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsamaktadır. Maddede ayrıca kişisel verilerin ancak kanunda öngörülen hâllerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebileceği ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir.

Yine Anayasa'nın 12. maddesine göre herkes kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Bu genel nitelikteki anayasal düzenleme ile bireylerin kişilik değerlerine yönelen ve zarar veren olumsuz tutum ve davranışlar dışlanmaktadır. Ayrıca Anayasa'nın 5. maddesinde, bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması, maddi ve manevi varlıklarının geliştirilmesi için gerekli şartların hazırlanması devletin temel amaç ve görevlerinden biri olarak sayılmaktadır. Bu düzenlemeler ışığında devletin, bireyin kişisel verilerinin korunması hakkına keyfi olarak müdahale etmemenin yanında üçüncü kişilerin saldırılarını önlemekle yükümlü kılındığı, bu bağlamda pozitif yükümlülüklerinin de bulunduğu söylenebilir. Dolayısıyla Anayasa'nın 20. maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenen hak kapsamında devletin, pozitif bir yükümlülük olarak yetki alanında bulunan tüm bireylerin kişisel verilerin korunması hakkını gerek kamusal makamların gerek diğer bireylerin gerekse kişinin kendisinin eylemlerinden kaynaklanabilecek risklere karşı koruma yükümlülüğü bulunmaktadır".

Nihayet, KVKK, hassas ve özel nitelikli verilerin korunması için çok sıkı kıstaslar getirmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede KVKK, 6698 sayılı Kanun'un 6 ncı maddesinin (4) numaralı fıkrası ile 22 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendi kapsamında hazırlanan "Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesinde Veri Sorumlularınca Alınması Gereken Yeterli Önlemleri" açıkça belirtmiş bulunmaktadır<sup>49</sup>.

49 KVKK'nın 31/01/2018 tarihli ve 2018/10 sayılı kararı için bkz:

Tüm bu açıklamalardan sonra, kişisel verilerin, kişilik haklarıyla mündemiç bir durumda olduğu söylenebilir. Çünkü mevzuat, doktrin ve yargı kararlarından anlaşılacağı üzere, kişilik hakkı olarak sayılan hakların içerisinde birçok kişisel verinin bulunduğu ve kişisel verilerin bu hakların ayrılmaz bir parçası olduğu genel olarak kabul edilmektedir.

Bu nedenle, kişisel verilerin her hangi bir şekilde ihlali söz konusu olduğu zaman, hakları ihlal edilen kişi hem kişilik haklarının korunmasına ilişkin kendisine tanınmış haklardan yararlanabilir, hem de kişisel verilerin korunması hukukuna dair özel koruma araçlarından da yararlanabilecektir. Bu noktada, kişisel verilerin korunması ile kişilik haklarının korunması arasında hakların telahuku (yarışması) söz konusu olacaktır. Ancak, bu durum, kişisel veri sahibi için bir dezavantaj olmayıp, koruma seviyesini genişletip güçlendiren bir nitelik taşımaktadır.

### III. DAVA KONUSU EDİLEN KİŞİLİK HAKLARININ İHLALI KONUSUNUN KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI ÇERÇEVESİNDE TAHLİLİ

#### A. Kişilik Haklarına Saldırı ve Basın

Yargıtaya göre, özgürlükçü demokrasilerde basının görevi, kamuyu ilgilendiren konularda topluma bilgi vermek ve kamuoyunu oluşturmaktır<sup>50</sup>. Basının bu görevinin tam tersine, toplumun da bilgi ve

---

üzerinde gerçekleştirilen tüm hareketlerin işlem kayıtlarının güvenli olarak loglanması, ç) Verilerin bulunduğu ortamlara ait güvenlik güncellemelerinin sürekli takip edilmesi, gerekli güvenlik testlerinin düzenli olarak yapılması/yaptırılması, test sonuçlarının kayıt altına alınması, d) Verilere bir yazılım aracılığı ile erişiliyorsa bu yazılıma ait kullanıcı yetkilendirmelerinin yapılması, bu yazılımların güvenlik testlerinin düzenli olarak yapılması/yaptırılması, test sonuçlarının kayıt altına alınması, e) Verilere uzaktan erişim gerekiyorsa en az iki kademeli kimlik doğrulama sisteminin sağlanması, 4- Özel nitelikli kişisel verilerin işlendiği, muhafaza edildiği ve/veya erişildiği ortamlar, fiziksel ortam ise a) Özel nitelikli kişisel verilerin bulunduğu ortamın niteliğine göre yeterli güvenlik önlemlerinin (elektrik kaçağı, yangın, su baskını, hırsızlık vb. durumlara karşı) alındığından emin olunması, b) Bu ortamların fiziksel güvenliğinin sağlanarak yetkisiz giriş çıkışların engellenmesi, 5- Özel nitelikli kişisel veriler aktarılacaksa, a) Verilerin e-posta yoluyla aktarılması gerekiyorsa şifreli olarak kurumsal e-posta adresiyle veya Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) hesabı kullanılarak aktarılması, b) Taşınabilir Bellek, CD, DVD gibi ortamlar yoluyla aktarılması gerekiyorsa kriptografik yöntemlerle şifrelenmesi ve kriptografik anahtarın farklı ortamda tutulması, c) Farklı fiziksel ortamlardaki sunucular arasında aktarma gerçekleştiriliyorsa, sunucular arasında VPN kurularak veya sFTP yöntemiyle veri aktarımının gerçekleştirilmesi, ç) Verilerin kağıt ortamı yoluyla aktarımı gerekiyorsa evrakın çalınması, kaybolması ya da yetkisiz kişiler tarafından görülmesi gibi risklere karşı gerekli önlemlerin alınması ve evrakın "gizlilik dereceli belgeler" formatında gönderilmesi gerekir. 6- Yukarıda belirtilen önlemlerin yanı sıra Kişisel Verileri Koruma Kurumunun internet sitesinde yayımlanan Kişisel Veri Güvenliği Rehberinde belirtilen uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik teknik ve idari tedbirler de dikkate alınmalıdır.

50 4. HD. 30.05.1975, 2113/2898.



haber alma hakkı bulunmakta olup, basının sayılan görevleri aslında, toplumun bu hakkını yerine getirmeye yöneliktir<sup>51</sup>.

Basın, bahsi geçen görevlerini yerine getirirken çoğu kez kişilik haklarına müdahale etmektedir. Genel kaniye göre, olay bildirmenin şeref ve haysiyete saldırı niteliğinde sayılmaması için, en başta olayın gerçek olması gerekmektedir<sup>52</sup>. Bir başka deyişle, basında yer alan olay gerçek değilse, şeref ve haysiyete hukuka aykırı müdahale yapılmış sayılır. Ancak, haberin sadece gerçek ve doğru sayılması, tek başına hukuka aykırılığı ortadan kaldırmaya yeterli değildir. Haberin, daha genel olarak yazının, “*uygun amaca, uygun bir araçla hizmet etmesi*” gerekmektedir<sup>53</sup>.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu’nun 86. maddesine göre, eser mahiyetinde olmasalar bile, resim ve portreler tasvir edilenin, tasvir edilen ölmüşse ilgililerin muvafakati olmadan tasvir edilenin ölümünden 10 yıl geçmedikçe, teşhir veya diğer suretlerle umuma arz edilemez<sup>54</sup>. Ancak, yine aynı maddeye göre muvafakat alınması durumu, memleketin siyasi ve içtimai hayatında rol oynayan kimselerin resimleri; tasvir edilen kimselerin iştirak ettiği geçit resmi veya resmi tören yahut genel toplantıları gösteren resimler; günlük hadiselerle mütaallik resimlerle radyo ve film haberleri için şart değildir<sup>55</sup>. Bu hükme aykırı hareket edenler hakkında Borçlar Kanunu’nun 49 uncu maddesi ile koşulları varsa, Türk Ceza Kanunu’nun 134, 139 ve 140 ıncı maddeleri hükümlerinin uygulanacağı, birinci ve ikinci fıkra hükümlerine göre yayımın caiz olduğu hâllerde de Türk Medenî Kanunu’nun 24 üncü maddesi hükümlerinin saklı olduğu belirtilmiştir<sup>56</sup>.

Doktrinde, bu durumun sosyal uygunluk teorisinin yasal bir yansıması olduğu ve sosyal uygunluğun, toplum içinde yaşamının bir gereği olarak, kaçınılması mümkün olmayan tecavüzleri ifade ettiği savunulmuştur<sup>57</sup>. Bununla birlikte, kamuya mal olmuş kişilerin dahi görüntüsünün rıza dışı yayımı, ticari çıkar elde etmek amacıyla olmuşsa, kişilik hakkı ihlal edilmiş olur<sup>58</sup>.

51 DURAL Mustafa - ÖĞÜZ Tufan, **Türk Özel Hukuku**, s. 130.

52 ATAAY, **Şahsın Hukuku**, s. 138.

53 Yargıtay HGK 10.05.2006, 230/288 (YKD 2007, C. XXXIII, 431).

54 <https://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Aspx?MevzuatKod=1.3.5846&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=5846&Tur=1&Tertip=3&No=5846>, E.T. 03.03.2020.

55 <https://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Aspx?MevzuatKod=1.3.5846&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=5846&Tur=1&Tertip=3&No=5846>, E.T. 03.03.2020.

56 <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.5846.pdf>, E.T. 27.02.2020.

57 ÖZSUNAY Ergun, s. 146.

58 ÖZSUNAY Ergun, s. 147.

Medya araçlarıyla yapılan bir olay açıklamasının hukuka uygun olabilmesi için, öncelikle açıklamanın gerçeğe uygun olması gerekmektedir<sup>59</sup>. Dolayısıyla şeref ve haysiyeti ihlal edici nitelikte olan bir olay açıklaması gerçek değilse, her durumda hukuka aykırıdır<sup>60</sup>. Buna karşılık bir olay açıklamasının gerçek olması, tek başına bir hukuka uygunluk sebebi değildir. Söz konusu açıklama gerçek olmasına rağmen, şekil yönünden şeref ve haysiyeti ihlal ediyorsa, hukuka aykırı olmaya devam eder<sup>61</sup>.

Basın özgürlüğünün kamusal nitelikte üstün bir yarar olarak hukuka uygunluk sebebi olması, ancak yapılan açıklamaların kamuyu aydınlatmak adına, halkı ilgilendiren ve haber niteliği taşıyan konularla sınırlı olmasıyla mümkündür<sup>62</sup>. Bu özelliği taşımayan açıklamalar şeref ve haysiyeti ihlal ettiği için artık kişisel değerlerin korunması yararı üstün gelecektir<sup>63</sup>.

Bir yayının haber niteliği taşıması kamusal yarar ve toplumsal ilgi kavramlarıyla yakından bağlantılıdır. Kamuoyunun dikkatini çeken kişilerin kendileriyle ilgili haberlere daha fazla hoş görü göstermesi bu açıdan zorunludur<sup>64</sup>.

Bir olay açıklamasının haber niteliğinde olması için güncel olması gerekir. Olayın meydana gelmesinden hemen sonra duyurulması aynı zamanda kamusal yarar ve toplumsal ilgi açısından da önemlidir. Bu nedenle, üzerinden uzun süre geçmiş bir olayın duyurulmasında kamusal yarar ve toplumsal ilgiden bahsetmek kolay olmayacaktır<sup>65</sup>.

Yine, bir olay açıklaması gerçek dahi olsa, kamuoyuna nesnel ölçülere uygun olarak sunulmalıdır<sup>66</sup>. Bu açıdan açıklamanın şekli, kullanılan ifadeler, kamu yararına hizmet ettiği ölçüde hukuka uygunluktan bahsedilebilecektir<sup>67</sup>. Bu açıdan, amaca uygun araçların kullanılıp kullanılmadığı, sunuş biçiminin uygun olup olmadığı yayının nesnel ölçülere uygunluğunu belirleyecek olan kıstaslardır<sup>68</sup>.

59 ÖZEL Sibel, s. 52.

60 KILIÇOĞLU Ahmet, Şeref, Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırılarından Hukuksal Sorumluluk, Ankara, 1993, s.163.

61 KARAHASAN, Mustafa Reşit, **Tazminat Hukuku, Manevi Tazminat**, İstanbul, 2001, s. 236; VELİDEDEOĞLU Hıfzı Veldet, **Türk Medeni Hukuku**, İstanbul, 1960, s. 121; EREN Fikret, Basında Sorumluluk, **Türk Basınının Sorunları Sempozyumu**, Ankara, 1986, s. 54.

62 KARAHASAN, Mustafa Reşit, s. 251.

63 ÖZEL, Sibel, s. 54.

64 İÇEL, Kayıhan, **Kitle Haberleşme Hukuku**, İstanbul, 2001, s. 281.

65 EREN, Fikret, **Borçlar Hukuku**, Ankara, 2019, s. 802.

66 ÖZEK, **Basın Özgürlüğünden Bilgilenme Hakkı**, İstanbul, 1999, s. 252.

67 ÖZEL, Sibel, s. 54.

68 KILIÇOĞLU, Ahmet, s. 170.



Aracın amaca uygun olması, açıklamanın sunulmuş biçiminin bu açıklamayla hedeflenen amacı gerçekleştirmek için zorunlu olması anlamına gelmektedir<sup>69</sup>. Bu da her şeyden önce tarafsızlığı ve kamu yararını gerektirmektedir. Kamu yararı dışında subjektif amaçlarla (sansasyon, kin, intikam, reyting vb.) yapılan bir yayın her zaman hukuka aykırıdır<sup>70</sup>.

Aracın amaca uygunluğu, açıklamanın biçimi ile yakından bağlantılıdır. Eğer başka ifadelerle aynı amaca ulaşmak mümkün idiyse veya şeref ve haysiyet daha az zarar verici başka bir yolla korunabilecek idiyse, söz konusu açıklamanın hukuka uygunluğundan bahsedilemeyecektir<sup>71</sup>. Açıklama kamu yararına olsa bile, bu açıklamanın yapılış biçiminin belirli ölçüler içinde olması gerekir<sup>72</sup>. Olayın abartılması, gerektiğinden çok büyütülmesi, kamuoyunu etkileyecek boyutlara ulaştırılması hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilmeyecektir<sup>73</sup>.

Burada değinilmesi gereken önemli bir konu da, haberin, daha genel olarak yazının, “uygun amaca, uygun bir araçla hizmet etmesi” gerekmektedir. Yine, kullanılan haberin “elverişlilik ve orantılılık” ilkelerine göre de ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle, çalışmamızın konusunu oluşturan ve dava konusu edilen Başvuranın açık adresine haber içeriğinde yer verilmemiş olsaydı (örneğin, Başvuran hakkında sadece objektif bir anlatım kullanılarak olay ifade edilmiş olsaydı), haber amacına daha uygun düşecek ve verilmek istenen amaç olan kamuoyunun malumatının sağlanması da gerçekleştirilmiş olacaktı.

Kaldı ki, haberdeki açık adres bilgisi Başvuranın özel hayatına dair kişisel bir veridir. Bu kişisel verinin haber yoluyla yayımlanması Başvuranın izni olmadan üçüncü kişilerle paylaşılması sonucu doğurduğundan, bu eylem hem kişisel verilerin korunması hem de kişilik haklarının ihlali anlamına gelmektedir. Bu itibarla, haberin bu anlamda, “uygun amaca, uygun bir araçla hizmet etmesi” ile “elverişlilik ve orantılılık” ilkelerine aykırı olduğu açıktır.

## **B. Kişilik Haklarının Kişisel Verilerin Korunması Çerçevesinde Korunması**

Kişisel verilerin korunması hakkının, sadece bir temel hak değil, aynı zamanda özel hayatla bağlantılı olan bir kişilik hakkı olduğu olarak

69 KARAHASAN Mustafa Reşit, s. 251.

70 KILIÇOĞLU Ahmet, s. 171.

71 DURAL Mustafa - ÖĞÜZ Tufan, s. 124.

72 ÖZEL Sibel, s. 55.

73 KILIÇOĞLU Ahmet, s. 173.



savunulmuştur<sup>74</sup>. Bir çok kişisel verinin aynı zamanda kişilik haklarından biri olması ya da kişilik haklarıyla murtabıt olabilecek durumda bulunması nedeniyle, aynı zamanda kişisel veri niteliğinde olan kişilik hakları, klasik kişilik haklarının korunması yöntemlerinin yanı sıra, kişisel verilerin korunması çerçevesinde de koruma imkanı bulacaktır.

Yukarıda da değinildiği üzere, Anayasamızın 20 nci maddesine göre; *“herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar”*.

Yine 6698 sayılı Kanun’un *“İlgili kişinin hakları”* başlığını taşıyan 11 inci maddesine göre; herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili; kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme, kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme, kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme, 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme, yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme, işlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme, kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme haklarına sahiptir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumu da bu konuda birçok düzenleyici işlem tesis etmiş bulunmaktadır<sup>75</sup>. Kişisel Verileri Koruma Kurulunun konuya dair kararları kapsamında ele alınan aykırılık ve yaptırım örneklerine yukarıda yer verilmiş olmakla burada yeniden ele alınmamıştır<sup>76</sup>.

Bu kapsamda, veri süjesi, çoğu kez uzun zaman alabilecek adli sürece girişmeden kendisiyle ilgili kişilik hakkı ihlallerinin düzeltilmesini ya

74 KAYA Afra Ece, A. E. K., **Kişilik Hakkı Olarak Kişisel Veriler ve Yeni Kişisel Verilerin Korunması Kanunu**, s. 2.

75 “Kişisel Verileri Koruma Kurumu Disiplin Amirleri Yönetmeliği; Kişisel Verileri Koruma Kurumu Personeli Görevde Yükselme ve Ünvan Değişikliği Yönetmeliği; Kişisel Verileri Koruma Kurumu Teşkilat Yönetmeliği; Kişisel Verileri Koruma Uzmanlığı Yönetmeliği; Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik; Kişisel Verileri Koruma Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik; Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik” için Bkz. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5257/Yonetmelikler>, E.T. 03.03.2020.

76 KVKK’nın kararları için bkz.: <https://kvkk.gov.tr/Icerik/5419/Kurul-Kararlari>, E.T. 03.03.2020.



da diğer taleplerini, kişisel verilerin korunması mevzuatı çerçevesinde dile getirebilecektir. Kişisel Verileri Koruma Kanununun “Haklar ve Yükümlülükler” başlıklı üçüncü bölümünün “ilgili kişinin hakları” başlıklı 11. maddesinin son bendine göre, “herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme haklarına sahiptir”. Kanununun “Kurula şikâyet” başlıklı 14. maddesinin üçüncü fıkrasına göre de, “kişilik hakları ihlâl edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı saklıdır”.

Bununla birlikte, tazminat talepleri gibi münhasıran mahkemeler nezdinde talep edilmesi gereken hukuki istemler, bu yönetime konu edilemeyecektir. Ancak kişisel verilerin hukuka aykırı bir şekilde işlenmesi sonucunda bir zarar doğmuşsa, kişisel verilerin yanlış ve eksik korunmasından kaynaklanan hukuki sorumluluk gündeme gelecektir. Bu çerçeveye göre doktrinde, yukarıda bahsi geçen 14. maddede sözü edilen genel hükümler, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 24. ve 25. maddeleri ile 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’nun 53, 54, 56 ve 58. maddeleridir. Türk Medeni Kanunu’nun 24. maddesine göre, hukuka aykırı olarak kişilik hakkına saldırılan kimsenin hâkimden, saldırıda bulunanlara karşı korunmasını isteyerek maddi ve manevi tazminat talebinde bulunabileceği düzenlenmiştir<sup>77</sup>. Doktrinde, bu konuda meydana gelebilecek hukuka aykırılıklar sonucunda bahsi geçen klasik taleplerin yanı sıra, sebepsiz zenginleşme davası, gerçek olmayan anlamda vekaletsiz iş görmeden doğan davaların da açılabilmesi belirtilmiştir<sup>78</sup>. Yine, idari bir eylem ya da işleminden kaynaklanan bir hizmet kusurundan kaynaklanan kişisel verilerin korunması hakkının ihlalleri neticesinde ise idarenin sorumluluğu söz konusu olabilecektir.

Nihayet, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanununun “Yayın hizmeti ilkeleri” başlığını taşıyan 8. maddesinin ilk fıkrasının (ç) bendine göre, “İnsan onuruna ve özel hayatın gizliliğine saygılı olma ilkesine aykırı olamaz, kişi ya da kuruluşları eleştiri sınırları ötesinde küçük düşürücü, aşağılayıcı veya iftira niteliğinde ifadeler içeremez”<sup>79</sup>. Adı geçen kanunun 8. Maddesine göre, “Gerçek ve tüzel kişilerin kişilik haklarını ihlâl eden yayın hizmetlerinden doğan maddi ve manevi zarardan dolayı, medya hizmet sağlayıcı kuruluş ile birlikte programın yapımıcısı müştereken ve müteselsilen sorumludur”<sup>80</sup>.

77 GÜRPINAR Damla, Kişisel Verilerin Korunamamasından Doğan Hukuki Sorumluluk, **D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ’a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s.689.

78 AYDIN Sevil, **Radyo ve Televizyon Yoluyla Kişilik Haklarının İhlali ve Hukuksal Korunma**, Adil Yayınevi, Ankara 1997, s. 214.

79 <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6112.pdf>, E.T. 28.02.2020.

80 <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6112.pdf>, E.T. 28.02.2020.

## SONUÇ

Çalışmamızda, AİHM nezdinde bireysel başvuruya konu edilmiş, basın yoluyla kişilik hakkı ihlali iddiası, kişisel verilerin korunması hukuku çerçevesinde ele alınmıştır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, aynı zamanda kişisel bir veri niteliğinde olan açık adresinin yerel medyada yayımlanması üzerine Başvuran, Asliye Hukuk Mahkemesinde söz konusu gazete, gazete müdürü ve ilgili gazeteciye karşı tazminat davası açmıştır. Başvuran, maddi tazminat hakkı saklı kalmak üzere, uyuşmazlık konusu haberin yayımlanmasından dolayı maruz kaldığı manevi zararın da tazminini talep etmiştir.

Başvuran, Asliye Hukuk Mahkemesi'ne sunduğu çeşitli dilekçelerde, söz konusu haberde açık adresinin belirtilmesiyle, ününden faydalanmak isteyen bazı okuyucular için kendisinin açık bir hedef haline getirildiğini ve bunun da, kendisine göre, hem fiziksel bütünlüğünü hem de malvarlığını tehlikeye soktuğunu ileri sürmüştür. Başvuran böylelikle, konutunun özel ve güvenli bir mekan olma vasfını yitirdiğini eklemiştir. Başvuran, basının rolünün önemini vurgulamakla birlikte, aynı zamanda sorumluluklarının da bulunduğunu ve adresinin yayımlanmasının hiçbir haber değeri olmadığını, gazetenin bilgilendirme özgürlüğünün sınırlarını aştığını ve kişilik haklarını ihlal ettiğini belirtmiştir. Başvuran, talebini desteklemek amacıyla, maruz kaldığı hırsızlık olayına ilişkin olarak diğer basın organları tarafından iletişim bilgileri belirtilmeksizin yayımlanan haberleri de örnek olarak sunmuştur.

Zeytinburnu Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın bir sinema ve tiyatro oyuncusu olarak ününden dolayı halka mal olmuş olduğunu ve bunun avukatı tarafından da kabul edildiğini belirterek tazminat talebini reddetmiştir. Bu nedenle, Asliye Hukuk Mahkemesi, başvuranın adresinin yayımlanmasının kendisini bir hedef haline getirmeyeceği ya da 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 49'ncü maddesi kapsamında kişilik haklarını ihlal etmediğine hükmetmiştir.

Bunun üzerine Başvuran, bu karara karşı temyiz isteminde bulunmuştur. Başvuranın avukatı temyiz dilekçesinde, söz konusu haberin yayımlanmasından itibaren, özellikle bazı kişilerin oyuncunun evinin önünde sabahtan akşam geç saatlere kadar beklediklerini ve kendisine uygunsuz tekliflerde bulduklarını belirtmiştir. Başvuranın avukatı, bu sahneler tanık olmuş kişilerin, kendisine güzel olduğunu söyleyerek öpmek isteyen ve kendisi ile çıkmak isteyen bazı erkeklerin oyuncunun evinin önünde bekledikleri yönündeki ifadelerine atıfta



bulunmuştur. Avukat daha sonra, başvuranın korktuğunu ve bu nedenle evinde yalnız kalmasının imkânsız hale geldiğini belirtmiştir. Avukat, müvekkilinin açık adresinin yayımlanmasının bilgilendirme özgürlüğü kapsamına girmediğini ve müvekkilini bir hedef haline getirdiğini ifade etmiştir. Avukat son olarak, müvekkilinin kişilik haklarının ihlal edilmiş olduğundan şikâyetçi olmuştur.

Bununla birlikte, 12 Haziran 2006 tarihinde Yargıtay, Başvuranın temyiz talebini reddetmiş ve ilk derece mahkemesi kararını onamıştır.

Konunun AİHM'e intikal etmesi üzerine, AİHM, mevcut çıkarların değerlendirilmesindeki bu eksiklik ve yayımın başvuran üzerindeki etkileri, Sözleşmenin 8'nci maddesi uyarınca Devlete düşen pozitif yükümlülükler uygun düşmediğinden bahisle, başvuranın özel hayatı bakımından yeterli ve etkili bir koruma sağlamadıkları sonucuna varmış ve buradan hareketle, Sözleşme'nin 8'nci maddesinin ihlal edildiği sonucuna oy birliğiyle varmıştır. AİHM, başvurucuya manevi tazminat kapsamında ise, 7.500 Avro ödenmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

AİHM'nin konuya dair verdiği kararın yerinde olduğu değerlendirilmektedir. Yukarıda da izah edildiği üzere, haberin, daha genel olarak yazının, "uygun amaca, uygun bir araçla hizmet etmesi" gerekmektedir.

Yine, kullanılan haberin "elverişlilik ve orantılılık" ilkelerine göre de ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle, çalışmamızın konusunu oluşturan ve dava konusu edilen Başvuranın açık adresine haber içeriğinde yer verilmemiş olsaydı (örneğin, Başvuran hakkında sadece objektif bir anlatım kullanılsaydı), haber amacına daha uygun düşecek ve verilmek istenen amaç olan kamuoyunun malumatının sağlanması da gerçekleştirilmiş olacaktı. Kaldı ki, haberdeki açık adres bilgisi Başvuranın özel hayatına dair kişisel veridir. Bu kişisel verinin haber yoluyla yayımlanması Başvuranın izni olmadan üçüncü kişilerle paylaşılması sonucu doğurduğundan, bu eylem hem kişisel verilerin korunması hem de kişilik haklarının ihlali anlamına gelmektedir. Bu itibarla, haberin bu anlamda, "uygun amaca, uygun bir araçla hizmet etmesi" ile "elverişlilik ve orantılılık" ilkelerine aykırı olduğu açıktır.

Kişisel verilerin korunması hakkının, sadece bir temel hak değil, aynı zamanda özel hayatla bağlantılı olan bir kişilik hakkı olduğu haklı olduğuna yukarıda değindik. Bir çok kişisel verinin aynı zamanda kişilik haklarından biri olması ya da kişilik haklarıyla murtabıt olabilecek durumda bulunması nedeniyle, aynı zamanda kişisel veri niteliğinde olan kişilik hakları, klasik kişilik haklarının korunması yöntemlerinin yanı sıra, kişisel verilerin korunması çerçevesinde de koruma imkanı bulacaktır. Bu çerçevede, kişisel bir verinin ihlali, kişilik haklarının da



ihlalini oluşturuyorsa, hakkı ihlal edilen kişi, öncelikle TMK'nın 25 inci maddesi bağlamında; hâkimden saldırı tehlikesinin önlenmesini, sürmekte olan saldırıya son verilmesini, sona ermiş olsa bile etkileri devam eden saldırının hukuka aykırılığının tespitini isteyebilir. Yine ilgili, bunlarla birlikte, düzeltmenin veya kararın üçüncü kişilere bildirilmesi ya da yayımlanması isteminde de bulunabileceği gibi, maddî ve manevî tazminat istemleri ile hukuka aykırı saldırı dolayısıyla elde edilmiş olan kazancın vekâletsiz iş görme hükümlerine göre kendisine verilmesine ilişkin istemde bulunma hakkı da saklıdır.

Esas olarak TMK'da düzenlenen bu korunma yolları dışında, hakkı ihlal edilen kişi 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 11 inci maddesinde düzenlenmiş olan haklarını kullanabilir. Buna göre, 6698 sayılı Kanun'un 11 inci maddesine göre; herkes, veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili; Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme, Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme, Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme, 7 nci maddede öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme, yapılan işlemlerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme, İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme, Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme, haklarına sahiptir.

6698 sayılı Kanun'un 14 üncü maddesine göre, hakkı ihlal edilen kişiler, Kişisel Verilerin Koruma Kuruluna başvuru hakkına da sahiptir. Bu kapsamda, veri sorumlusunda yapılan başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her hâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyette bulunabilir, ancak veri sorumlusuna başvuru yolu tüketilmeden şikâyet yoluna başvurulamaz. 6698 sayılı Kanun'un 14 üncü maddesinin son fıkrasına göre, kişilik hakları ihlal edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı saklı olup, bu hükümle kişilik haklarının genel korunma yollarına atıf yapılmış bulunmaktadır. Son olarak belirtilmelidir ki, 6698 sayılı Kanun'un 17 ve 18 inci maddelerine göre çeşitli suç ve kabahatler oluşturulmuş bulunmaktadır<sup>81</sup>.

81 6698 sayılı Kanununun 17 nci maddesine göre: "Kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140 ncı madde hükümleri uygulanır. Bu Kanunun 7 nci maddesi hükmüne aykırı olarak; kişisel verileri silmeyen veya anonim hâle



Diğer taraftan, 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 18 inci maddesine göre hakkı ihlal edilen kişinin "düzeltme ve cevap hakkı" bulunmaktadır<sup>82</sup>.

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 9 uncu maddesine göre, hakkı ihlal edilen kişi, "içeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi" ile 9/A maddesine göre, "özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi" talebinde bulunabilir<sup>83</sup>.

Bu itibarla, ülkemizde artık tüm yönleriyle yasal alt yapısı oluşturulmuş olması nedeniyle, "kişisel verilerin korunması konusunda", sadece kişilik haklarının korunması için düzenlenmiş genel hükümlere değil, aynı zamanda, daha özel bir düzenleme alanı öngörülmüş olması nedeniyle, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili özel düzenlemelere de başvurulabilir.

---

getirmeyenler 5237 sayılı Kanunun 138 inci maddesine göre cezalandırılır". 6698 sayılı Kanunun 18 inci maddesine göre: Bu Kanunun; 10 uncu maddesinde öngörülen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar, 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar, 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar, 16 ncı maddesinde öngörülen Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar, idari para cezası verilir. Bu maddede öngörülen idari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır. Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir".

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6698.pdf>, E.T. 24/03/2020.

82 <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6112.pdf>, E.T. 24/03/2020.

83 <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5651.pdf>, E.T. 24/03/2020.



## İNTERNET KAYNAKLARI:

Yargıtay Genel Kurulu'nun E.2009/4-100 – K. 2009/163,ve E. 2009/4-276 –K. 2009/396 Kararları.

Yargıtay 4'ncü Hukuk Dairesinin 2005/8200 – K.2006/8394, ve E.2006/13374 K.2007/15131 Kararları.

Yargıtay 3'ncü Hukuk Dairesinin 27 Mart 1986 tarihli ve E.1986/984 – K.1986/3196 Kararı.

Yargıtay 4. HD. 10.04.2008, 9966/5096 (YKD 2008, C. XXXIV, 1718).

Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2012/1514 E. , 2014/312 K. Sayılı kararı.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 10.01.2019 tarih ve 2018/10718 Esas, 2019/559 numaralı Kararı.

Yargıtay 4. HD. 30.05.1975, 2113/2898 sayılı Kararı.

Yargıtay HGK 10.05.2006, 230/288 (YKD 2007, C. XXXIII, 431).

<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5257/Yonetmelikler>

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6112.pdf>

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>

<http://www.anayasa.gov.tr/icsayfalar/kararlar/kbb.html>

<https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/062384e3-d18c-4c38-b108-3a7a2a28e849.pdf>

<https://kvkk.gov.tr/Icerik/5406/Kurul-Karar-Ozetleri>

<https://kvkk.gov.tr/Icerik/6663/2019-372>

<https://kvkk.gov.tr/Icerik/6556/2019-294>

<https://kvkk.gov.tr/Icerik/6668/2019-389>

<https://kvkk.gov.tr/Icerik/5427/Kisisel-Verileri-Koruma-Gunu>

<file:///C:/Users/ab123189/Desktop/2015-18988.pdf>

[https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-entions/treaty/108/declarations?p\\_auth=AwcyxWI2](https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-entions/treaty/108/declarations?p_auth=AwcyxWI2)

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680078b37>

<https://humanrightscenter.bilgi.edu.tr/media/uploads/2016/03/29/KisiselVerilerinOtomatikIslemeTabiTutulmasi>

<KarsisindeBireylerinKorunmasiSozlesmesi.pdf>

<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/4196/Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Kanunu-Hakkinda-Sikca-Sorulan-Sorular>



<https://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Asp?MevzuatKd=1.3.5846&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=5846&Tur=1&Tertip=3&No=5846>  
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-193237%22%5D%7D>  
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6112.pdf>  
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.4721.pdf>  
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6698.pdf>

### KAYNAKLAR

- ATAAY, **Şahsın Hukuku**, İstanbul, 1969.
- ATASOY Kemal, Kişilik Hakkı Kapsamında Sosyal Medyada Kişisel Verilerin Korunması ve Veri Sahibinin Rızası, **Prof. Dr. Cevdet YAVUZ'a Armağan**, İstanbul 2016, C. 22, S. 3, S. 269-303.
- AYDIN Sevil, **Radyo ve Televizyon Yoluyla Kişilik Haklarının İhlali ve Hukuksal Korunma**, Adil Yayınevi, Ankara 1997.
- DURAL Mustafa - ÖĞÜZ Tufan, **Türk Özel Hukuku**, İstanbul 2018.
- EREN Fikret, Basında Sorumluluk, **Türk Basınının Sorunları Sempozyumu**, Ankara, 1986.
- EREN Fikret, **Borçlar Hukuku**, Ankara, 2019.
- GÜRPINAR Damla, Kişisel Verilerin Korunamamasından Doğan Hukuki Sorumluluk, **D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi**, Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, C. 19, Özel Sayı-2017, s. 679-694.
- HELVACI Serap, **Gerçek Kişiler**, Legal Yayınevi, İstanbul 2013.
- İÇEL Kayıhan, **Kitle Haberleşme Hukuku**, İstanbul, 2001.
- İMRE, **Medeni Hukuka Giriş**, İstanbul, 1980.
- KARAHASAN Mustafa Reşit, **Tazminat Hukuku, Manevi Tazminat**, İstanbul, 2001.
- KAYA, Afra Ece, Kişilik Hakkı Olarak Kişisel Veriler ve Yeni Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, **Terazi Hukuk Dergisi**, Cilt: 12, Sayı: 125, Ocak 2017, Sayfa: 67-80.
- KILIÇOĞLU Ahmet, **Şeref, Haysiyet ve Özel Yaşama Basın Yoluyla Saldırılarından Hukuksal Sorumluluk**, Ankara, 1993.
- KÜZECİ, Elif, **Kişisel Verilerin Korunması**, Ankara 2010.
- Madde ve Gerekçesi İle Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Terimler Sözlüğü**, Ankara, 2019.



ÖĞUZMAN M. Kemal / SELİÇİ Özer / OKTAY-ÖZDEMİR Saibe, **Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler)**, 14. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 2014.

ÖĞUZMAN, M.Kemal/ÖZ, Turgut; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler** (Cilt 2), 13. Baskı, İstanbul 2015 (Kısaltılmışı Cilt II).

ÖĞUZMAN, M.Kemal/ÖZ, Turgut; **Borçlar Hukuku Genel Hükümler** (Cilt 1), 13. Baskı, İstanbul 2015 (Kısaltılmışı Cilt I).

ÖĞUZMAN, M.Kemal/SELİÇİ, Özer/ÖZDEMİR, Saibe Oktay; **Eşya Hukuku**, 12. Baskı, İstanbul 2009 (Kısaltılmışı Eşya Hukuku).

ÖĞUZMAN, M.Kemal/SELİÇİ, Özer/ÖZDEMİR, Saibe Oktay; **Kişiler Hukuku (Gerçek ve Tüzel Kişiler)**, 15. Bası, İstanbul 2015 (Kısaltılmışı Kişiler Hukuku).

ÖMEROĞLU, Abdullah, Türk Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması Kurumu, **Uluslararası Hukuk Bülteni**, 2016, 8. Sayı, s. 34-37.

ÖMEROĞLU, Abdullah, Kişisel Verilerin Uluslararası Adli Yardımlaşma Alanında Korunması, **Uluslararası Hukuk Bülteni**, 2017, 11. Sayı, s. 30-35.

ÖZEK, **Basın Özgürlüğünden Bilgilenme Hakkı**, İstanbul, 1999.

ÖZEL Sibel, **Uluslararası Alanda Medya ve İnternette Kişilik Haklarının Korunması**, Seçkin Yayınları, Ankara 2004, s. 28.

ÖZSUNAY Ergun, **Gerçek Kişilerin Hukuki Durumu**, İstanbul, 1979.

SEROZAN Rona, **Medeni Hukuk Genel Bölüm Kişiler Hukuku**, 4. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2014.

TAŞTAN Furkan Güven, **Türk Sözleşme Hukukunda Kişisel Verilerin Korunması**, On İki Levha Yayınları, İstanbul, 2017.

TEKİNALP, Ünal; **Fikrî Mülkiyet Hukuku**, Beşinci Baskı, İstanbul 2012.

TEKİNAY, **Medeni Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler Hukuku**, İstanbul, 1992.

TEKİNAY, Selahattin Sulhi/AKMAN, Sermet/BURCUOĞLU, Haluk/ALTOP, Atilla; **Borçlar Hukuku (Genel Hükümler)**, İstanbul 1993.

TEKİNAY, Selahattin Sulhi; **Eşya Hukuku**, İstanbul 1971.

TEKİNAY, Selahattin Sulhi; **Medeni Hukukun Genel Esasları ve Gerçek Kişiler Hukuku**, 6. Bası, İstanbul 1992 (Kısaltılmışı Gerçek Kişiler).

VELİDEDEOĞLU Hıfzı Veldet, **Türk Medeni Hukuku**, İstanbul, 1960.

VELİDEDEOĞLU, **Türk Medeni Hukuku, Şahsın Hukuku**, İstanbul, 1963.



YAVUZ, Cevdet; **Türk Borçlar Hukuku Özel Hükümler**, 10. Baskı, İstanbul 2014.

ZEVKLİLER, Aydın/ACABEY, M.Beşir/GÖKYAYLA, K.Emre; **Medeni Hukuk** (Giriş, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku), Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 6. Baskı, Ankara 1999 (Kısaltılmışı Medeni Hukuk).

ZEVKLİLER, Aydın/GÖKYAYLA, K.Emre; **Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri**, 15. Baskı, Ankara 2015 (Kısaltılmışı Borçlar Özel).